

az édes téstának kagyló vagy hal alakja van.

Palisander? Természetesen Brazília ajándéka. A selyemtapétákat Japán szállította és a négy gyönyörű Cloisonné-vázát? (Ez tulságosan könnyű kérdés.) Hát persze: Kína. Az asztalon az ezüst tintatartókat Spanyolország.

Hogy Spanyolország mért nem jön ide. Nem nemzetközi ügy! Magánügy! — torkolja le kislányát a német középiskolai tanár.

Ebben a pillanatban a holland házaspár által fogyasztott cukorkagylóból egy morzsa ráesik a tárgyalóasztal nemezlapjára. A teremőr lesújtó pillantást vet honfitársaira és a cukormorzst lesepri az asztalról. Az egyik székre esik. Emiatt majdnem „nemzetközi ellentét” robban ki a jelenlevő idegenek között. A székek vannak vagy ötvenen, tudniillik az egyes nemzetek helyeit képviselik. Tánklájkun az egyes országok selyemmel beszójt címerei. Már most a cukormorzsa egy olyan nemzet székére esett rá, amelynek egyik „idegen forgója” éppen jelen volt a teremben és haragosan rávillogott a cukorpotyogatóra. Néhány pillanatig kínos a csend. Végül a nemzetközi konfliktust elnapolják.

A vezető érélyes hangon felhívja a jelenlevők figyelmét arra, hogy van itt még más szép látnivaló is, például a szőnyegek. Sorra megbuknak a találgatók: a szőnyeget nem Perzsia ajándékozta, hanem Törökország.

Most holland fölény következik. Az ugynevezett Boll-teremben Boll képei: „Achi-

les és Taetis”, „Mózes megtalálása”, „Benjamin hamis megvádoltatása”.

Általában megállapítható, hogy minél többet háboruzott egy nemzet, annál szebb és gazdagabb ajándékokat adott a palota csinosítására.

Kisebb és szerényebb ajándékozó Svájc. A toronyóra szerkezetét adta.

Magyarország hat óriási majolikával vett részt a nemzetközi ajándékversenyen.

A belső udvaron egy tüneményes kut, készült a dán porcellángyárban. A kut közepén jegesmedvék. A palota főbejárata-nak bronz-ajtóit Belgium, az előcsarnok aranybronz kandelláberét Ausztria szállította. Norvégia és Svédország gránittal képviseli magát.

II. Miklós orosz cár, aki az épület és a nemzetközi bíróság felépítését „a háboru lehetetlenné tévése érdekében” szorgalmazta, tulajdonképpen ő volt az ötletadó — egy közel négy méter magas jaspisvázas ajándékozott.

— Sok pénz lehet — szólal meg melletttem egy amerikai redőnygyáros.

Románia szőnyegekkel arat sikert. Hedzsasz két tüneményes „perzsával”, Amerika és Lengyelország szobrokkal járult hozzá a stafirunghoz. Egy előkelő asztaltársaság, amely a „Béke jog által” nevet viseli Hugo Grotius mellszobrát, a londoni Peace Society VII. Edward szobrát. Kisebb és szegényebb államok nemzetközi jogi könyvekkel, órákkal, díszes tollakkal vesznek részt a küzdelemben.

A lépcsőfeljárát tetején, a második emeleti folyosón, óriási feszület: Rajta a felírás: Pax Vobis... (E. V.)

Megölték az arab terroristák a főmufti ellenzékének egyik vezérét

Egymás között hadakoznak az arabok. Az összes arab uralkodók közös felhívásban hívják fel Palesztina arabságát a sztrájk és a terror befejezésére

Ujabb súlyos arab veszteségek

Jeruzsálem, október 3. A legutóbbi napok eseményei nem hoztak lényeges változást a palesztinai helyzetben. A harc egyre inkább angol-arab háború jellét ölti fel, melyben most már ugyszóván semmi részük nincs a zsidóknak. Egy hét óta a zsidók elleni merényletek is megtrikultak. A zsidó segédrendőrség által kitünően védett kolóniák, sikerrel verték vissza az arabok támadásait. De amilyen mértékben az arabok és angolok közötti harc egyre jobban elfajul, annál inkább csuszlik ki a talaj az arab vezetéség lábai alól. Az arab táborban jelentkező konfliktusok arra mutatnak, hogy a palesztinai polgárháboruban most már az arab ellentétek nyomultak előtérbe.

Az agyonlőtt arab vezér

Mint Haifából jelentik, Háj Khalin Taha 55 éves arab földesurat, az arab tanács haitai elnökét, aki a mufti ellenzékének egyik

legjelntőbb vezére volt, orvul agyonlőtték. Taha Palesztina egyik leggazdagabb embere volt. Amikor a muzulmán klub épületébe készült belépni, egy arab lépett hozzá, aki megkérte, hogy néhány soros levelet írjon számára, mert analfabéta. Taha a kapu előtt állva, kezdte írni a levelet, amikor egy másik arab hátulról két revolverlövessel leterítette.

Az egyik golyó a fejér furta keresztül és Taha azonnal meghalt. A gyilkos elmenekült. Taha egyik legismertebb vezetője volt az arab nemzeti mozgalmaknak. Nemrégiben ötezer fontot adott a terroristák céljaira. Az arab sajtó azt kísérli meg, hogy egyéni bosszúnak tüntesse fel a gyilkosságot, de általában tudott dolog Palesztinában, hogy politikai gyilkosságról van szó. Azt hiszik, hogy Taha vonakodott a terroristáknak további segélyeket nyújtani.

Egymást gyilkolják az arabok

Az ország egész területén folytatódnak az összecsapások a terroristák és a békés falvak lakossága között. A terrorbandáknak a falvakban történő látogatásai rablótámadások jellegét veszik fel. Szafedben egy gazdag arabot megölték és házát kirabolták. El Chadar községben egy arab háztulajdonost, aki vonakodott értéktárgyait átadni, lelőtték. A rablók üldözésénél a falu több lakosa megsebesült. Biri és Aja Ceitun községekben véres össztközések voltak a terroristák és parasztek között. A falvak küldöttséget menesztettek a jaffai sztrájkbizottsághoz és védelmet kértek a támadások ellen.

Arab aggodalmak

Az arab sztrájkbizottság látható aggodalommal figyeli az eseményeket. Általános vélemény szerint az arab mozgalom most közvetlenül az ellentétek komoly kiborbanása előtt áll. Az arab ültetvényesek, kereskedők és iparosok, valamint az üzemeknél foglalkoztatott munkásság egyöntetűen követelik a sztrájk befejezését. Hogy egészen komoly sztrájktrérek eddig még nem történtek, az annak tudható be, hogy

a már négyezerre szaporodott terrorista tömeg könnyűfegyverekkel gyilkolja le azokat, akik üzleteiket megnyitják, vagy gyáraikat üzembe helyezik.

Éppen ezért a sztrájkbizottságnak a zavargások megszakítását szorgalmazó csoportja általában félelemben él. Ha gyilkolása után

az arab vezérek pánikhangulata még fokozódott.

A fejedelmek közbelépése

Jeruzsálem és a környező arab államok fővárosai között rendkívül élénk telefon és táviró-forgalom bonyolódik le. Arab körökben azt várják, hogy Ghazi iraki király, Ibn Szaud, Abdullah transzjordániai emir és a jemeni imám közös felhívásban fognak a palesztinai arabokhoz fordulni a sztrájk és a terror megszakítására. A sztrájkvezetők remélik, hogy ennek a felhívásnak a terroristák is engedelmessé válnak.

Arab körökben a külföldi lapok munkatársait úgy informálják, hogy a mufti, akinek pozíciója ma már rendkívül képes és politikai manővereivel komoly ellenzékét teremtett magának,

kutat keres a helyzetből és ezért 5 magas szorgalmazza az arab fejedelmek közbelépését.

Az arabok azt hiszik, hogy a kormány szeptember 7-iki nyilatkozata ellenére az Angliával való tárgyalások lehetősége meg fennáll.

Ibn Szaud kiküldöttjeinek tárgyalásai

Mint a Palkor jelenti, az arabok optimisták, mert valószínűnek látják, hogy az arab uralkodók felhívása megfelelő hatást fog kiváltani az arab tömegekben. A Palestine Post szerint, Kamely Kasszab sejk, Ibn Szaud palesztinai kiküldöttje, Kairóból Je-

ruzsálemba tért vissza. Kamely Kasszab összehívására lépett az arab uralkodókkal. A legfelsőbb arab tanácsokhoz közel álló körök véleménye szerint Kasszab missziója sikeres volt és az arab királyok felhívása egy héten belül nyilvánosságra kerül. Kasszab Genfben Nuri pasával tárgyalt. Nuri Edennel való megbeszélései után állítólag közölte Kasszabbal, hogy az angol kormány az arab uralkodók lépését nem ellenzi. Az arabok arra gondolnak, hogyan tudnák a sztrájk és a terror beszüntetése esetén követeléseiket, mint a zsidó bevándorlás felfüggesztése és a zavargásokban résztvevők politikai amnesztíája — az angol kormánytól kicsikarni. A Paleszti című lap úgy tudja, hogy Nuri pasa táviratilag közölte az iraki kormánnyal, hogy az angol kormány az arab uralkodók közbelépését engedélyezte. Az arab sajtó általában azt hangoztatja, hogy a felhívást politikai biztosítékok fogják megelőzni.

A lakosságszaporulat számokban

Az élet egyébként Palesztinában folyik tovább. A kormány most közölte a lakosság szaporodási statisztikáját a második negyedévben (április, május, június). Ez idő alatt az ország zsidó lakossága 4347, a mohamedán lakosság 3174, lélekkel szaporodott, a keresztény lakosság 764 lélekkel csökkent. A zsidó bevándorlást többet 2581 személy volt, szemben az előző negyedévi többlettel, amely 8816 lelket tett ki. Ezzel szemben az araboknál a második évnegyedben a kivándorlás 2253 lélekkel többet mutatott, mint a bevándorlás. Az újszülöttek száma 12352 volt, 5975-tel kevesebb, mint az előző negyedévben. Az újszülöttek között 8792, azaz 71 százalék mohamedán, 2584, azaz 21 százalék zsidó, 857, azaz 7 százalék keresztény volt. A halálesetek száma 4537 volt, 700-al kevesebb, mint az első negyedévben. A zsidók közül 818 haláleset történt, 108-cal több, mint az első negyedévben és 154-gyel több, mint az elmúlt esztendő megfelelő időszakában.

Tel-Aviv iskolái

Mint Tel-Avivból jelentik, a város iskolai ügyi osztályának jelentése szerint a tel-avivi népiskolákba és gyermekkertekbe 17 ezer gyermek iratkozott be, háromszázalékkal több, mint az előző évben. A nagy szükségletek következtében 50 új osztályt kellett létesíteni. 5695-ben Tel-Avivban és Jaffában összesen 10.186 diák volt. Az iskolai költségvetést 65 fontról 114 ezer fontra emelték.

Épül a tel-avivi kikötő

Országszerte kezdetét vette a narancsszűret. A narancstermelők tel-avivi tanácskozásán elhatározták, hogy a narancs-szállításokat már az idei szezonban megkezdjék a tel-avivi kikötőn keresztül. A héten megkezdik a kikötőben egy egészen nagyméretű raktárnak az építését. A terveket Backton mérnök készíti, aki az angol birodalom egyik legjelesebb kikötői szakértője.

A narancs-export jórésze természetesen Haifán keresztül fog lebonyolódni.

Terroristák haditerve a hadiállapot ideje alatt

London, október 3. Angol politikai körök véleménye szerint a hadiállapot kihirdetése még akkor is szükségesé válik, ha a legfelsőbb arab tanács az arab uralkodók közbelépésére felfüggeszti a sztrájkot. Számolnak ugyanis azzal, hogy a terroristák semmiféle békefelhívásnak nem fognak engedelmessé válni. A Daily Herald jeruzsálemi levelezője szerint a terroristák szabályos haditervet dolgoztak ki arra az esetre, ha a sztrájkot beszüntetnék. Főleg a zsidó kolóniák és közlekedési utak ellen intézendő merényletekkel, az apró egységekre osztott terrorista csapatok az ország munkájának biztonságát akarják megakadályozni. A terroristák lehetőleg elkerülnék a zárt katonai egységek elleni támadásokat. Meg akarják akadályozni azt is, hogy az arabok nyugodtan tárgyalhassanak a királyi bizottsággal és állandó fenyegetés alatt tartják az arab tisztviselőket.

A cseh hivatalos sajtószolgálat tudósítója szerint a terrorista bandák négyezer főre emelkedtek és komolyan felkészülnek a hadiállapotra. A bandák állandóan fegyvereket vásárolnak Transzjordániában és Szíriában és a Nablusz környéki hegyekben ütötték fel főhadiszállásukat.

Az ország jelenlegi katonai létszáma az ötezer főnyi rendőrségen kívül, melyből 1000 angol, 2000 zsidó és 2000 arab, — 25 angol zászlóaljából áll.

A Daily Telegraph szerint a háború előtti években és a múlt század végén Palesztinába telepített német kolóniák ellen is terrorista támadások készültek. A német kolonisták és arab munkásaik között már gyakoriak az ellentétek. A lap tudni véli, hogy a német kolóniákat ma-holnap éppen úgy kell majd őrizni, mint a zsidókat.

Jenin mellett angol és arab csapatok között összeütközés történt, melynek során husz arab életét veszítette és számosan súlyosan megsebesültek. Az angolok közül három katona megsebesült.

Haifa, október 3. Khalil Taha temetésén a terroristák bombát robbantottak. Sebesülés nem történt.

Szabadalmakat előkészít és kieszközöl gépészeti és vegyészeti tárgyat

MARKO V. okl. gépészmérnök műszaki irodája

CLUJ, Calea Begele Ferdinand 43-45.

Telefon: 453. Telefon: 453.

Ujra prok

Szovjet válasz hányást tett Bir

Moszkva, október 3. A szovjet kormány bocsátott ki, amely végrehajtóbizottságot a távollévő szovjet területnek az építéséről. A miniszterelnök, Mihail K. között ezeket tar

„Sok évszázad nyomott zsidó saját kulturájára szabad, zavartalan nép történetében a hő vágya a zsidó autonóm területnek a Szovjetunió közvágatása mellett a megalapították a zsidó autonóm területet. A zsidó autonóm-rajonok kaptak.

Először történt, hogy a zsidó munkásság zsidó autonóm

A zsidó paraszt mezőgazdaság terjesztették és nagy fel. A földek hoz a kollektiv-farm-erősítésével és a tásának emelésévé cáfolták a nemzetségek, hogy a gazdasági munkanyitják továbbá, pesek megteremt államukat. Nem ma Birobidzsánban volt. Ez 1936 detj. Az állami ipar munkások nag

Birobidzsán zsidó szovjet földik. Az elemi haladását mutat. szándékok, akik becsületet szerez bi két esztendő háromszorosodott mennyi, nemcsak tömegeiben él, hanem a zsidó autonóm területen is. A Szovjetunió zsidó autonóm területének elhatárolása.

1. Kötelező autonóm-rajonok: a) időn belül reagatását és a messzebbmenő kétéletetendő a zsidó kollektivizációs munkamódszertai Birobidzsán területén, hogy ágazatában a katonai és munkások letelepítését javítására.

2. A mezőipari komisszió bizottsága általuk katonai anyag, a terület zsidó autonóm területének erősítését építkezési területek, hanem biztosíték a 1937 évi zsidó autonóm területének utasítását kap

Ujra önálló zsidó állammá proklamálták Birobidzsánt

Szovjet válasz a nürnbergi pártnapra. Kalinin a Szovjet Unió elnöke szemrehányást tett Birobidzsán vezetőinek, hogy nem tudtak egészséges parasztsztyalt teremteni

Moszkva, október 3. Az orosz szovjetunió kormányja napokban manifesztumot bocsátott ki, amelyben közli a központi végrehajtóbizottság által hozott határozatokat a távolkeleti Birobidzsán zsidó autonóm területnek „zsidó állammá” való kiépítéséről. A manifesztumot a szovjetunió elnöke, Mihail Kalinin írta alá és többek között ezeket tartalmazza:

A manifesztum
„Sok évszázadon keresztül harcolt az elnyomott zsidó nép a cári autokrácia ellen saját kulturájáért, nemzeti oktatásáért és szabad, zavartalan fejlődéséért. A zsidó nép történetében először történik, hogy ez a hő vágya a zsidó nemzeti rayon, Birobidzsán alapításával megvalósul. Lenin és Sztalin nagy pártjának vezetésével és a Szovjetunió közvéleményének aktív támogatása mellett a zsidó dolgozó tömegek megalapították és kifejlesztették a nemzeti rayont, népük nemzeti követelményei szerint. A zsidó paraszt kollektívek a zsidó autonóm-rayonban szabad földbirtokot kaptak.

Először történik a zsidó nép történetében, hogy a kormányrendeleteket a zsidó munkásság anyanyelvén, mint a zsidó autonóm rayon hivatalos nyelvén adták ki.

A zsidó paraszt a kollektívák a szocialista mezőgazdaság technikáját kitünően elsajátították és nagy eredményeket mutattak fel. A földek hozadékának felfokozásával, a kollektív-farmok gazdálkodásának megerősítésével és a mezei munka produktívitásának emelésével a zsidó parasztok megcáfolták a nemzedékek óta rájuk szórt rágalmat, hogy zsidók képtelenek a mezőgazdasági munkálatokra. Sikereiket bizonyítják továbbá, hogy a dolgozó zsidók képesek megteremteni és kormányozni saját államukat. Nem kisebb jelentőségű a zsidó szövetkezeti iparos-mozgalom. Forgalmak Birobidzsánban 1934-ben 3,900.000 rubel volt. Ez 1936-ban 18 millióra emelkedett. Az állami ipari vállalatoknál is a zsidó munkások nagyon jól haladtak.

Birobidzsán és a zsidó kultúra

Birobidzsán zsidó autonóm-rayon a nemzeti zsidó szovjet-kultúra centrumává fejlődik. Az elemi és felsőbb iskolaügy nagy haladást mutat. Zsidó írók, művészek és színészek, akik a rayon területén laknak, becsületet szereznek a rayonnak. Az utóbbi két esztendőben a zsidó lakosság megháromszorozódott. A vágy, Birobidzsánba menni, nemcsak Oroszország zsidó dolgozó tömegeiben él, hanem a Szovjetunió határain túl élő zsidó dolgozóiban is.

A Szovjetunió központi végrehajtóbizottsága elhatározta:

1. Kötelezővé teszi Birobidzsán zsidó autonóm-rayon végrehajtóbizottsága elnökének: a) hogy a lehető legrövidebb időn belül reorganizálja a rayon közigazgatását és pedig a mezőgazdaság legmesszebbmenő figyelembevételével. Többszörösen a bevándorlók, különösen a zsidó kollektív-parasztok letelepítésének metodusai. b) A szovjet munkálatai Birobidzsánban olyképpen tökéletesítendő, hogy a közigazgatás minden ágazatában vonjanak be zsidó munkásokat és működjenek közre új bevándorlók letelepedési feltételeinek fokozatos fejlesztésére.

- Az ujjáépítés módjai**
2. A mezőgazdasági, továbbá a helyi ipari komisszariátusok, valamint az erdészeti bizottságok utasítást kaptak, hogy az általuk kezelt ágazatokban a nyersanyag, a technikai és pénzügyi pozíciók a zsidó autonóm rayonban olyképpen erősítsék, hogy necsak a folyó évi építkezési tervek valószínűségük meg, hanem biztosítsák az építkezési munka 1937 évre is.
 3. A mezőgazdasági népbiztosi hivatal utasítást kapott, hogy intézkedjék a bi-

robidzsáni zsidó kollektív farmok megerősítésére és tegyen október elsejéig előterjesztést a népbiztosok tanácsának egy új százezer hektáros zsidó kollektív gazdaságra

A szovjetunió kézműves tanácsa tartozik egy hónapon belül tervet készíteni a kézműves szövetkezetek kiépítéséről és a kézművesek számának Birobidzsán városában való felemeléséről, valamint a kollektív farmok és a regionális kerületek iparának fokozásáról.

A Távolkelet végrehajtóbizottsága utasítást kapott, hogy a birodzsáni rayont minden munkaágazatában támogassa. Fehér-Oroszország, Ukrajna és Nyugat-Oroszország végrehajtóbizottsága kísérelje különös figyelemmel a Birobidzsánnak szánt letelepülők kiválasztását. A kvalifikált munkások kiképzése az OZET társulat feladata.

A Szovjetunió központi végrehajtóbizottságának elnöke annak a szilárd meggyőződésének ad kifejezést, hogy az összes munkások és kollektív parasztok az autonóm rayon Birobidzsánban, valamint a zsidó munkások a Szovjetunióban, továbbá az egész Szovjetunió közvéleménye minden erejéből azon lesz, hogy a Nemzeti Zsidó Szovjetállam a Birobidzsán fejlődésével kapcsolatos feladatokat megoldhassa.

A szovjet sajtó az új „államról”

A szovjet sajtó a központi végrehajtóbizottság manifesztumát, amely szerint Birobidzsánt, „zsidó” állammá építik ki, nagylelkűségű, világtörténelmi dokumentumnak jellemzi. Az „Emess” című jiddis napilap rámutat arra a körülményre, hogy a manifesztum a nürnbergi pártgyűlés idejében jelent meg, ugyanakkor, amikor Hitler a zsidók üldözésére új hadjáratot indított.

Select Mozgó

Az őszi szezon legnagyobb eseménye!
Az első szabadtéri színesfilm!

SYLVIA SIDNEY

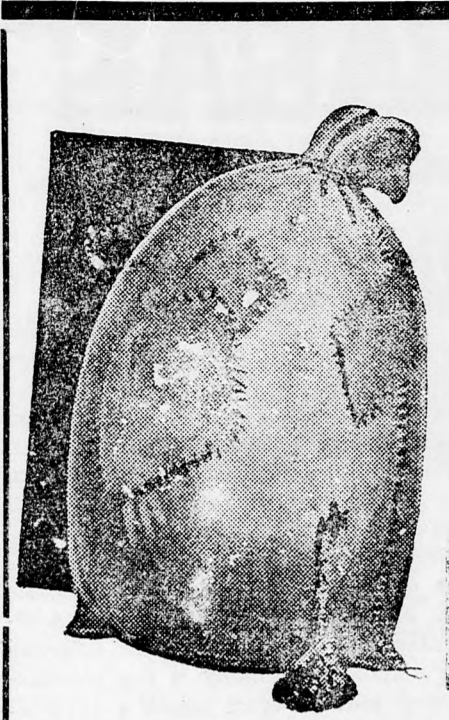
A szenvedély (A gyűlölet völgye)

Éjféle antiszemita tüntetés Budapest uccáin

„Antibolsevizmus” címén bevették a Dohány-uccai templom abiakait

Budapest, október 3. A magyar fővárosban csütörtökről péntekre virradó éjjel ugynevezett antibolsevista tüntetés zajlott le, amely a dohány-uccai zsidó templom kezdődött el és a szociáldemokrata Népszava szerkesztősége elleni támadáson fejeződött be. Más szóval a szélső jobboldali alakulatok Budapesten is ugyanazokat az eszközöket és jelszavakat használják, amelyekkel a hitlerista propaganda már évek óta igyekszik Európát elbódítani, hogy az antikommunizmus ürügye alatt a maga büvkörébe vonja be és a maga imperialista törekvéseinek szolgálatába állítsa a különböző európai országokat. A nürnbergi pártgyűlésen különösen zajos volt a hitlerista vezérek antibolsevista szájtátása, amelynek célpontjában mindenekelőtt is a zsidók álltak. A pártgyűlés óta a közép-európai országok jobboldali sajtójában állandóan erősödik ez a hang, amely Budapesten szomorú kilengésekben nyert frapáns kifejezést.

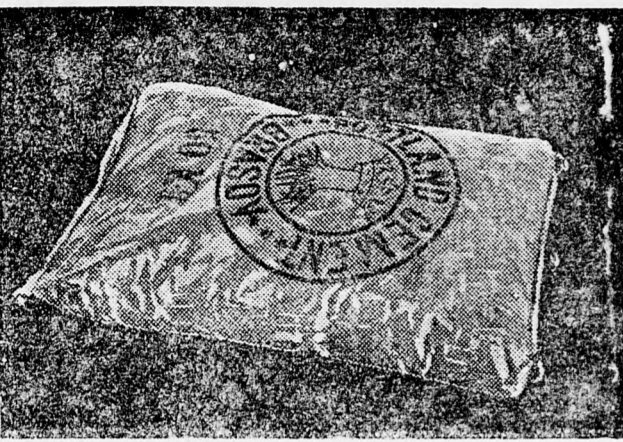
A magyar fővárosban történt események megértéséhez tudni kell még azt is, hogy Gömbös miniszterelnök beteg-szabadságon van és vészesugorodását egy németországi szanatóriumban kezelteti. A miniszterelnök



Ne használjon ilyen szakókat!

A több fallal ellátott PAPIRZSAK 100%-os nátróncellulózéból.

Az ideális csomagolás az összes porszerű és magvas termékek: liszt, cukor, só, földfestékek, superfoszfát, valamint mindenfajta magvak, szárított gyümölcs, stb. számára, belsőoldón és kivitelre.



Kérjen mintát és árjegyzéket.
BATES S. A. R.
Bucuresti, I. Str. Cobălcescu 14.

Az OZET zsidó ujjáépítő társaság elnöke S. Dimanstein kijelenti az „Emess” című újságban, hogy Kalinin, a szovjetunió elnöke, szemrehányást tett Birobidzsán autonóm provincia vezetőségének, hogy nem tudott alapot teremteni egy egészséges zsidó parasztság keletkezésére, amelyen a zsidó élet normalizálódhatott volna. A cikkirő a továbbiakban kifejti: „A zsidó ujjáépítésnek a Szovjetunióban az a feladata, hogy a harmadik öt éves tervgazdálkodás végén újabb 150 ezer zsidó letelepülő jöjjön Birobidzsánba. Ezek közül 50 százalékát a mezőgazdaságban kell letelepíteni és pedig úgy, hogy ott gyökeret verjen.”

A zsidó ujjáépítés kormánybizottságának a KOMZET-nek helyettes elnöke: Boris Trojckij szintén cikket ír az Emess-be, amelyben kifejti, hogy a jövő Birobidzsán köztársaság nem tud mindaddig teljesen kifejlődni, amíg — mint eddig — a városi munkát és az ipart a zsidók csinálják, míg a mezőgazdaságot átengedik a nemzsidó elemeknek.

előttük, hogy a magyar ipari üzemekben munkás-megmozdulásokat észleltek, amelyek mögött nem gazdasági követelések, hanem politikai machinációk húzódnak meg. Ugy látszik — mondotta a belügyminiszter — hogy a szociáldemokrata párt vezetői többiben kihangsúlyozták hazafiasságukat és önmérsékletüket, nem urai többé a vezetésük alatt tömegeknek. Amennyiben nem csendesítenék le hivatelt — mondotta a belügyminiszter — úgy a magyar kormány aától sem riadna vissza, hogy 24 órán belül a szociáldemokrata párt összes vezetőit letartóztassa. Azt is kijelentette Kozma Miklós, hogy a szociáldemokrata lapja, a Népszava, a spanyol események alkalmából olyan hangot ütött meg, amely a magyar nemzeti közvélemény érzelmeit mélyen sértette s amennyiben a lap nem térne el ettől a tonustól, úgy a kormány kénytelen lesz a Népszavát beszüntetni.

A belügyminiszter nyilatkozata általános meglepetést keltett a magyar közvéleményben, miután a munkásmegmozdulásokról, amelyekre célzott, senkinek nem volt tudomása. Valószínűnek látszott, hogy a nyilatkozat mögött politikai manőver húzódik meg és Kozma Miklós azért beszélt így, mert fegyvert kívánt adni a jobboldali alakulatok kezébe. Csakugyan a reakciós beállítottságról ismert Turul szövetség másnap energikus hangon nyilatkozatban akciót követelt a bolsevisták ellen és gyűlésre hívta egybe a magyar ifjúságot. Ezt a gyűlést a belügyminisztérium betiltotta, ezzel szemben engedélyezte a keresztény gazdasági pártnak a Vigadóba összehívott ugynevezett beszámoló gyűlést, amelyen nagy tömeg jelent meg, főleg fiatalok. A gyűlést Horváth József, az Actio Catholica főtitkára nyitotta meg, kijelentve, hogy az országot egyesek ismét bolsevizálni akarják. Most mindenkinek színt kell vállalnia: vörös-e, vagy fehér. Petrovácz Gyula szerint vörös hólyagok mutatkoznak a magyar nemzet testén. Megjött a hangja a baloldalmak. Franciaország miniszterelnöke, Lóvi Blum támogatja a spanyol baloldalt. A hallgatóság erre hosszasan tüntetett Leon Blum ellen, majd követelte, hogy a budapesti szovjetkötvetet parancsolják ki az országból. Müller Antal a zsidó kapitalizmus veszedelméről beszélt, Csilléri András országgyűlési képviselő pedig a magyarországi nyomort vázolta, amelyet az fokoz, hogy Galiciából idegen elemek szivárognak be.

A gyűlés után a résztvevők egy része a Dohány uccába vonult, majd az Erger-Berger hangjai mellett bevették a nagytemplom összes ablakait. A Népszava előtt 15-20 hokkal felszerelt munkás állta útját a tüntetőknek. Verkedés keletkezett, amelynek a rendőrség vetett véget. Tizenkét tüntetőt előállítottak. A további tüntetéseknek a rendőrség elejét vette.

TOROKFAJÁS INFLUENZA HÜLES

DIANA SŐSBORSZESZ

ÖBLOGETÉSRE BOROGATÁSRA

KÖZGAZDASÁG

Gazdasági hetiszemle

— Benati levél —

Timisoara, október 3. (Az Uj Kelet tud.) A vidéki lakosság, a termelők ezidőszert még mindig tartózkodnak a nagyobb mérvű, komolyabb vásárlástól, ami a most folyó mezeli munkálatokkal áll szoros összefüggésben. Ezzel szemben meg kell állapítanunk, hogy a városi lakosság — legalább itt a Banatban — ujabban intenzívebben kapcsolódott bele a vásárlásokba. Ezt a jelenséget egyrészt normálisnak, helyesebben: a szükségletek tényleges fedezésével, másrészt azonban olyan körülményekkel hozták kombinációba, mely szerint a városi fogyasztók komolyan tartanak attól, hogy az elsőrendű közszükségleti cikkekben máról-holnapra drágulás fog bekövetkezni.

A nemzetközi pénzügyi műveletek hatása alatt áll a bankpiac

Kétségtelen, hogy a francia, majd utána a belga és svájci frank hivatalos aláértékelése, mint az egész világon, Romániában is mély hatást váltott ki. Ezért helyénvalónak találjuk az egyik itteni nagybank vezetőjét megszólaltatni, aki az adott új szituációval kapcsolatosan — különös tekintettel a banati gazdasági életre — a következőket mondotta:

Az a meggyőződésem, hogy Románia semmilyen különös kombinációba nem fog kerülni a mostani frankpénznemek devalválásával kapcsolatosan. Tisztába kell juttunk azaz, hogy a nemzetalutája országok pénzügyi műveletei ritkán kerülnek szorosabb vonatkozásba a gyengevalutájú államokkal. Az előbbieket ugyanis, ha pénzügyi téren új intézkedéseket foganatosítanak, az új intézkedés mindennemű konzekvenciáit viselhetik, mert hiszen van elegendő aranyuk és más elfogadható garanciájuk. Ezzel szemben a gyengevalutájú országok pénzügyi helyzete mindig attól függ, milyen üzleteket bonyolítanak le, s ennek során aktív-e vagy passzív külkereskedelmi mérlegük. Ez a körülmény dönti el tehát a lej sorsát is. Már pedig, ha mostani külkereskedelmi helyzetünket analizáljuk, semmi okunk nincsen nyugtalankodásra és ezért légbőlkapottak azok a hírek is, melyek a frank aláértékelésével kapcsolatosan arról „tudnak”, hogy itt az országban infláció küszöbön állunk.

Szorosabb értelemben vett kereskedelmi vonatkozásokban azonban lesznek eltérések. Így komolyabb veszteségeket könyvelhetnek majd el azok az exportőrök, akik éppen mostanában szállítanak az országból árut Franciaország, Svájc és Belgium felé. Mert míg kezükhez folynak az exportált áruk ellenértékei, már kisebb értékű frankokat fognak kapni. Ami azonban veszteséget jelent az egyik oldalán, nyereséget jelent a másik oldalán. Az importőrök, akik éppen mostan importálnak árut ezekből az országokból, annyit fognak nyerni az árubehozatalon, amennyit az exportőrök a kivitelén veszítettek. Mindennél aggasztóbb az a körülmény, hogy míg a helyzet ezekben az országokban teljesen tisztázódik, majd az export is csökkenni fog és ez már — ha közvetett uton is —, de az egész országnak bizonyos kárt fog okozni.

Az időleges hossz ellenére idegesség urálja a gabonapiacot

Még a legoptimistább vélemények szerint sem igen lehetett hinni — két-három héttel ezelőtt — abban, hogy most szeptember végén, október elején a buza banati viszonylatokban újból feltornázza magát 435 lejes árnívóra. Sőt: az elmúlt hét elején szakkörökben erősen tartotta magát az a felfogás, hogy az árak most már megint rohamosan fognak emelkedni és bizony az sincs kizárva, hogy az árak emelkedése tekintetében a meglepetések sem fognak elmaradni.

Ez a mostani hossz-atmoszférát számos körülmény idézte elő. Az első — erről már megemlékeztünk e rovat keretében — a termelők ezuttal tartózkodnak minden komolyabb méretű buzaeladástól, mert egyrészt biznak magasabb áralakulás lehetőségében, másrészt nincs is idejük most a tengeri betakarítás főéviadójában a buza intenzív értékesítésével foglalkozni. A második igen fontos momentum: a nemzetközi gabonapiacra a buzaárak általánosan emelkedő tendenciát mutatnak s ennek hatása alól a román piac sem vonhatja ki magát. A harmadik ok — ez a második körülmény adottságaiból folyik — a constantnai, galafai és brailai kereskedők minden piacon fellelhető gabonát, tehát: buzát azonnal kész-

pénzért és megiehetősen magas áron átvesznek. Ezeket a kereskedelmi köröket ugyanis külföldi viszonylatokban igen súlyos szállítási obligációk kötik, melyeknek határidőre kell eleget tenniük.

Ez az érem egyik oldala s kétségtelenül az előnyösebb oldala a most folyó buza-tranzakcióknak. A mostantól kialakuló buza s általában gabonauzletekben azonban előrelátó hatólag egy újabb körülmény is fog belezölni. Ez viszont már az érem másik s egyúttal hátrányosabb oldalának árnyait vetíti elénk. Itten, a frank és ezzel kapcsolatban a többi nemes valuták aláértékeléséről van szó. Az utóbbi napokban a buza és általában a gabona-tranzakciók kötésénél már ezt a momentumot is figyelembe veszik. Így egyes igen jól informált körök nem tartják kizártnak, hogy az adódó szállítási nehézségekre való tekintettel, baiss-spekuláció fogja felülni fejét.

Különböző is az üzletkötések Franciaország, Belgium, Svájc, Hollandia felé már e hétközépben meg is szüntek. Hogy ezekkel az országokkal mikor vehetik fel újból az üzleti nexusokat, pillanatnyilag teljesen bizonytalan. De túl az új üzletkötéseken a helyzet az, hogy számos romániai exportkereskedő hetekkel ezelőtt komolyabb kötelezettségeket vállalt nagyobb mennyiségű búzáknak az említett országokba való szállítására. Már most, ha a szállítási kötelezettségeknek az adott új körülmények között eleget tesznek, eievesztésüket könyvelnek el, ha ellenben megtagadják a szállítást, akkor az a baj áll elő, hogy újabb vásárlásokat nem tudnak eszközölni a belföldi piacon s ennek folytán az árak le fognak morzsolódnak.

Az elmondottak után semmiestre sem jött jó időben a kiviteli prémiumoknak a redukálása is. Jóllehet, amikor ezt a redukálást keresztülvitték, a kormány nem tudhatta, hogy napok alatt új helyzet elé kerül az ország gabona kivitele.

Gabonapiac: A banati gabonapiacra ezidőszert igen élénk a buza kereslet. Az árak a következők: 78 kilós 430, illetve 79-80 kilós buza 435, továbbá tengeri 300, zab 230, takarmányárpa 260, tavaszi árpa 290, miharmag 380, napraforgó 380, lucerna 2300, valamint lóhere 2800 lej mázsánként.

Lisztpiac: A banati lisztet iránt még mindig változatlan érdeklődés nyilvánul meg az ország különböző tartományában. Így elsősorban az Ókirályság és Ardeal is a Banatból igyekszik liszt szükségletét beszerezni. Ez a körülmény a tavalyi és a tavalyelőtti rossz szezonért bizonyos mértékben kárpótolja a banati malomipart. Az árak egyébként — alig feljegyezhető eltéréssel a múlt heti szinten mozognak és — a következők 30-70-es beosztású liszt kismalmi 760, illetve nagy-



Mély álmom..., de...

a baktériumok nem alszanak. Éppen éjjel támadják meg a fogakat. Ne adjon alkalmat rá, hogy az ételmaradványokon elterjedjenek. Minden étkezés után, különösen lefekvés előtt mossa ki száját és kefélje meg alaposan fogait

NIVEA fogkrém

Tisztántartja és fehéríti a fogakat, úde leheletet kölcsönöz. Kiváló jótékú, igazi NIVEA készítmény.

24 Let

malmi 780, továbbá korpa 230 lej mázsánként, zsákkal együtt.

A textilpiac hírei

Az a körülmény, hogy a cseh kormány az ottani fonalgyárak részére a nyersanyag behozatalt bizonyos kvantumon belül maximálta — mint már megemlítettük — a román textilgyárak figyelmét az osztrák fonal felé tereli. Vagyis: ez az új adottság egyrészt hatalmas konjunktúrát biztosít az osztrák fonalgyáraknak, másrészt romániai viszonylatokban — rövid időn belül — komolyabbmérvű általános áremelkedéshez fog vezetni.

A cseh kormány rendelkezése által teremtett nyugtalan légköröz ujabban hozzájárult még a nemzetalutájú országok devalválási intézkedése is, melyet bizonyos körök itt arra használnak fel, hogy az infláció rémét fessék a falra s ezen keresztül a textiltermékekben erőszakolt hossz-t szeretnének előidézni. Hogy ez a kísérlet mennyire fog sikerülni, ma még bizonytalan. De tényként szögezhetjük le, hogy egyes körök már biznak a nagyobb-mérvű áremelkedés lehetőségében s ennek megfelelően immár hozzá is láttak a textiltermékek „diszkrét” tartalékolásához.

Egyébként az utóbbi napokban itten a Banatban az áru iránti kereslet erősen felélénkült. Ezuttal főleg a városi fogyasztók adják a vásárlók nagyobb számát. A hideg napok beálltával ugyanis a nehezebbek, ruha és kabátzöveket iránt nyilvánul meg a komolyabb érdeklődés.

Gazdasági hírek.

A Kereskedők Egyesületének aradi csoportja az ottani Kereskedelmi és Iparkamárán keresztül emlékirattal fordult a pénzügyminisztériumhoz, melytől a liszt eladással kapcsolatos állandó igazolóbárcák törlesztését, illetve szimpifikálását kéri. A helyzet ugyanis az, hogy bármilyen zsákban eladott liszt mennyiség esetén származási és szállítási bárcát kell a pénzügyhatóságnak kiállítani. Már most igen gyakran áll elő az a lehetetlen szituáció, hogy bizonyos felülmépeken a hatóságok nem dolgoznak, viszont a kereskedők szeretnének lisztet eladni, de az említett bárcák hiányában télszerűre és veszteségekre vannak kárhoztatva. Ezenkívül ezeket a bárcákat a hatóságok a kereskedők bemondására állítják ki s a kereskedők a bárcák mellett számos könyvet vezetnek a liszt-eladásról. Az emlékirat tehát a felsorolt és ezen a helyen felmetsorolható anomáliákra való tekintettel a szállítási és származási

bárcák törlesztését kéri a minisztériumtól az egész ország területére.

Uj motoros Timisoara és Oradea között. Timisoara a napokban érkezett egy újmodellű villámmotoros, melyet most a napokban akarnak az illetékesek a timisoara-oradeai 180 kilométeres utat két és fél óra alatt futtatni. A próbautra már a napokban kerül sor s amennyiben az új villámmotoros megfelel a várakozásoknak, akkor az említett vonalon már október közepétől egy ilyen villámmotorospárt állítanak be.

A banati iparosok akciója. Az itteni iparostársadalom körében mely elkeseredést szült az a körülmény, hogy az utóbbi időben szinte rendszeresen zárják ki a közmunkákból az itteni iparosokat. Egyedül timisoarai viszonylatokban közel egy év leforgása alatt több mint 120 milliónyi értékű építkezést vettek terbe, de egyetlen timisoarai iparos sem kapott az említett közmunkálatokkal kapcsolatosan megbízást. Az említett munkálatokkal kapcsolatosan szerepel az új román székesegyház 30, a tanoncotthon 25, a betegpénztár új palotája 25, utépítés 20, színházi munkálatok 6,5, az új repülőter 4,5, a vágóhid átalakítása és az új konzervgyár építése 8 millió lejjel. Ezeket a munkálatokat majdnem kizárólag bucaresti iparosok, illetve építésszek kapták. Az itteni iparos társadalom jogosan sérelmzi az adott lehetetlen helyzetet. Igazságtalan dolog ugyanis a helyi iparosoktól adót szedni s ezzel szemben, amikor a helybeli építésszek is, többek között, munkahiányról panaszkodnak, a közmunkákat más városok iparosaival megcsináltatni. A helybeli iparos társadalom a felvázolt helyzet orvoslására erőteljes akcióba kezd, melyhez Timisoara és egész Banat közvéleménye, nemzetiségre való tekintet nélkül, máris csatlakozott.

(f. m.)

RÁDIO MŰSOR

Vasárnap, október 4.

Bucuresti, 7.30: Reggeli műsor. 10.50: Hangszó, egyházi beszéd. 12.10: Karének. — 12.40: Dinicu zenekar. A szünetben 13.30: Sport. 14.15: Hírek. 14.30: A zene folytatása. 15: Gazdáknek. 19: Időszéri anyag. 19.15: Kok-tánczenekar. A szünetben 20: Felolvasás. 21: Audran: Üdvöske, operett. A szünetekben hírek. 23.50: Hírek.

Budapest, 10.30: Hírek. 11-11.55: Református istentisztelet. 12.15: Egyházi zene és szentbeszéd. 13.30: Zenekar. 14.45: Rádió-kronika. 15: Hangszó. 16: Előadás. 16.50: Cigányzenekar. 17.30: Előadás. 18: A rádió szalonzenekara. 19.20: Elbeszélés. 19.50: A bécsi rádióállomás műsorának közvetítése. — 21.30: „Kolozsvári est”. — 23: Cigányzene.

Hétfőn, október 5.

Bucuresti, 6.30: Reggeli műsor. 13: Sport. 13.10: Gramofónlemez. 14.15: Hírek. 14.25: Gramofónlemez. 15: Hírek. 18: Rádiózenekar. Időszéri anyag. 19.15: Zene folytatása. 20.20: Felolvasás. 20.40: Debussy-lemez. — 21.15: Felolvasás. 21.30: A zenebárók vonónégyese. 22.05: Könyvek. 22.10: Vasilios-Rochiori énekesnő előadása. 22.30: Hírek. 22.45: Dinicu-zenekar.

Budapest, 14.30: Enek. 15: H. Bárdos Edit zongorázik. 15.40: Hírek. 17.20: XI. Ince pápa szobrának leleplezése. 18.10: Hírek. 18.30: Maleczky Oszkár énekel. 19.10: Előadás. 19.30: Hangszó. 20.10: Filmzene. 20.40: A varázsló. Tündéres szerelmi játék négy részben. 22.40: Hírek. 23: Az Operaház tagjából alakult zenekar. 24.15: Cigányzene. 1.05: Hírek. Bécs. 18.30: Ivics tenor áriaestje.

Különbejárati butorozott szobában két diák teljes ellátást vagy csak lakást kaphat. Ernster, Decebal 20.

NEZZE MEG SZERELVÉSEK BOLDOGSÁGÁB.

SZEP LAKÁS. BOLDOGSÁG.

nezzé meg SZERELVÉSEK és BÚTORGYÁR R.T. állandó kiállítását

BUCURESTI TIG-MŰRÉS

TACSE IONESCU 4

NIVANAGARA MIHULDŰU MEGARZOTTUNAT EREDETI RAJZAINNAL

szeren

Misu Szontagh

Cluj, október 3. tetett királyt vár nagy autóverseny kálatait szokatlan ségek láncolata z. Egymásután három történt, melyek közdozatot és több su

Oss

tura

Zamfirescu vers kezett meg a vár előtt az autótuton már a kora regge a montecarloi esik gépével a feleaci utat alaposan megórakor Zamfirescu kedett lefelé a fel „döglesztőhöz” ért redékbe részéhez kezett a kanyarban firescu azonban ro many felett egy uralmát és a köv már egy villanyfák másik poznához, e majd még kétszer majd pedig össze Azonnal rendezők firescut az autó ro Zamfirescu csodál radt, sőt súlyosab vedett.

Misu

csé

Nem sokkal kés az Episcopul Ivan mellett történt a ség. Enek áldozat való bucaresti versenygépével. Misu res sebességgel uton. Őt is egy csetlenség. Maga s ni, hogy mi történ szalad neki, az aut esett a gépből és sem történt semm azonban teljesen második eset, ho tréning idején ért akadályozza abba verseny küzdelme előtt Brasovban lenség.

Az

tör

11 óra tájban a busz tiint fel a f Gyula sofőr ült a vezette haza a kö könnyen haladt legnagyobb részét vid idő kellett me rosba.

Egyszer csak r belsejében, az uta fejüket, a sofőr a fékét használn rött, de ugyanak szolgálatot. A nőtt az autó seb

Flyele



Teljesen verseny sága és feltétel folytán az uj EXTRA

Két óra alatt három szerencsétlenség az autóverseny főpróbáján

Misu Szontagh és Zamfirescu autói darabokra törtek. Halálos szerencsétlenség ért egy Sovataról érkezett autobuszt

Cluj, október 3. Az ünnepi díszbe öltöztetett királyt váró város hangulatát, a nagy autóverseny lázas előkészületi munkálatait szokatlanul súlyos szerencsétlenségek láncolata zavarta meg ma délelőtt. Egymásután három autószerencsétlenség történt, melyek közül az egyik halálos áldozatot és több súlyos sebesültet követelt.

Összeroncsolódik a csillag-túra-győztes kocsi

Zamfirescu versenyző, aki pénteken érkezett meg a városba, hogy a verseny előtt az autótan begyakorolhassa magát, már a kora reggeli órákban felszárguldozott a montecarlói csillagtúrán győztes Ford géppel a feleaci tetőre, hogy a versenyutját alaposan megismerhesse. Reggel nyolc órakor Zamfirescu gyors tempóban ereszkedett lefelé a feleaci szarpenin uton. A „döglesztőhöz” érkezett, az autót legmeredekebb részéhez és biztos kézzel igyekezett a kanyaron átvezetni autóját. Zamfirescu azonban rosszul számított. A kormány felett egy másodpercre elvesztette uralmát és a következő percben az autó már egy villanyfához vágódott, utána egy másik poznához, az út ellenkező oldalán, majd még kétszer ment neki villanyfáknak, majd pedig összeroncsolódva felfordult. Azonnal rendezők futottak oda, hogy Zamfirescut az autó roncsai alól kimenték, de Zamfirescu csodálatos módon életben maradt, sőt súlyosabb sérüléseket sem szenvedett.

Misu Szontaghot is szerencsétlenség éri

Nem sokkal később a feleaci út alján, az Episcopul Ivan uca 24-es számú háza mellett történt a második szerencsétlenség. Ennek áldozata Misu Szontagh, a kiváló bucuresti versenyző volt. Bugatti versenygéppel. Misu Szontagh 100 kilométeres sebességgel szárguldozott le a feleaci uton. Őt is egy kanyarnál érte a szerencsétlenség. Maga sem tudja megmagyarázni, hogy mi történt. Az autóval egy fának szalad neki, az autó felborult, Szontagh kiesett a gépből és csodálatosképpen neki sem történt semmi komolyabb baja. A gép azonban teljesen összezuhanzott. Ez már a második eset, hogy Misu Szontaghot a tréning idején ért szerencsétlenség megakadályozza abban, hogy résztvehessen a verseny küzdelmein. Néhány hónappal ezelőtt Brasovban érte hasonló szerencsétlenség.

Az autobuszoknak a tengelye törik el

11 óra tájban az 507-es rendszámú autóbusz tünt fel a feleaci országúton. Mezei Gyula sofőr ült a volán mellett, Sovataról vezette haza a kocsit. A feleaci uton már könnyen haladt lefelé az autóval. Az út legnagyobb részét már megtette, egész rövid idő kellett még és a kocsi befut a városba.

Egyszer csak recsenés hangzott a kocsi belsejében, az utasok ijedten kapták fel a fejüket, a sofőr elsápadt és megpróbálta a féket használni, a kormánykerék eltört, de ugyanakkor a fék is felmondta a szolgálatot. Másodpercről-másodpercre nőtt az autó sebessége, a kerekek vadul

cikázta jobbra-balra, a félelem és ijedség elfogta az utasokat.

Gábor Dumitru cigány felrántotta a kocsi ajtaját, még egy másodperc telj el, aztán borzalmas halálördítés hallatszott, a cigány kiugrott az autóból, egy fának ütődött neki és borzalmas sebekkel került a földön.

A sikoltás után az autóban ülőkből is felszabadultak a kétségbeesés borzalmas hangjai. Az autó már örült sebességgel haladt, az egyik fát elkerülte, az út másik oldalára került. A kerekek örületen forogtak, már-már úgy látszott, hogy a szeszélyes kormány fordul egyet és talán most sem megy neki az autó a fának, aztán robbanásszerű zaj hallatszott, recsegeve dőlt ki a villanypózna, a gép felfordult és teljes súlyával esett neki az Iván püspök uca 30. számú háza rácsos kerítésének. A kerítés örült zajjal tört ki a labdaszerűen dobta vissza az autót egy hatalmas ujszerű fa felé, még kettőt fordult a hatalmas kocsi, aztán elcsendesült ez a zaj, a nézők rémkiáltásai összevegyültek a sebesültek fájdalomkiáltásaival és vér folyt mindenfelé, patakokban.

TÉNY, HOGY

a tudomány nem talált szert, hogy újra hajjon, ha az egyszer kihullott. De talált olyan szert, amely megakadályozza a hajhullást. Ez a szer a TRILYSIN, a tudományos készítmény, amely megerősíti a hajhagymákat és azokat megfelelő táplálékkal látja el



TRILYSIN

Gábor Dumitru cigány nemsokára kiszorított. Felesége és kislánya könnyebb sérülésekkel uszta meg. Mezei Gyula sofőr halálos betegen, összezuhanott testtel fekszik a sebészeti klinika betegágyán. Dosa Mihály 70 gazdálkodót, Magyar Péter 41 éves iparost és Bán Liviát, miután sérüléseiket bekötötték, a mentők lakásukra szállították haza.

A feleaci ut tetején romokban hever Zamfirescu Ford luxusautója. A masina 900.000 ezer lejt ér, tulajdonosa a montecarlói csillagtúrát nyerte meg vele. A szemtanúk borzadva mesélik, a rémes látványt, amint az autó háromszor fordult meg saját tengelye körül. Senki nem hitte, hogy Zamfirescut élve lehet majd kihuzni a romok alól. Senki nem érti, hogy maradt meg életben a versenyző.

Néhány kilométerrel lejjebb az autobusz

roncsai fekszenek. Drumariu János, a tulajdonos szomoruan áll a roncs mellett. Mindenfelé szilánkok, összetört autóalkatrészek. Az autóban kosarakban paradicsomot szállítottak. A paradicsom vörös leve, vérel összekeverődve folydogált lefelé az uton. A versenyut végig szomorú látványt nyújt.

Alig lépésnyire az autobusz romjaitól találkoztunk Misu Szontagh-gal.

Szemében könny csillog, amikor meséli, hogy nem vehet részt a versenyen. Két autóval akart jönni. Van még egy Lincoln gépe is Bucurestiben. Aztán csak egyetlen hozott magával és azzal is szerencsétlenül járt.

Kitörtök fák, összezuhanott kerítés, autóroncsok mutatják az autó szerencsétlenségek színhelyeit. Az autóverseny főpróbája igen szomoruan végződött.

Semlyén István

A levegőt nyelő emberek...

Borzalmas kellemetlenséget idéz elő majdnem minden tizedik embernél egy ideges eredetű u. n. (aerophagia) tulok levegőt nyelő embertípus. Ezen kellemetlenség abból áll, hogy a gyomor és a bél megtelik levegővel és borzasztó felfuvaldást és feszültséget idéz elő a gyomor- és bélrendszerben, sőt a rekeszizmot is annyira feltolja, hogy nehézlégzés következik be és a szívre is kellemetlen érzést gyakorol. A beteg enni nem bír és ha eszik, azonnal hányingere van, szédül, fejneműt érez és valósággal elkekeríti egész életét.

A világhíri amerikai Gastro D. azonnal megszünteti ezeket az ideges eredetű zavarokat és így megszűnnek fenti kellemetlenségek is.

Gastro D. kapható az ország minden gyógyszerüzében és drogériájában, vagy postán megrendelhető 130 lej utánvét mellett Császár E. gyógyszerüzében Bucuresti, Calea Victoriei 124.

Küszöbön áll a csehszlovák leértékelése is

Egyelőre elhalasztódott az értékcsoökkentési határozat, de prágai vélemény szerint a csökkentés elmaradhatatlan. Tizenhat-százalékos lesz a csökkentés

A román kormány minisztertanácsa fog foglalkozni a francia frank leértékelése folytán előállott helyzettel

Prága, október 3. A csehszlovák korona értékcsoökkentése is ma már szintén majdnem biztosra vehető. Tegnap este az volt a helyzet, hogy prágai politikai és pénzügyi körök már befejezték ténynek tekintették az értékcsoökkentést, mely azonban, minthogy az éjjeli órákba elhúzódó minisztertanács nem tudott egységesen dönteni, mára halasztódott el. A minisztertanácsról kiadott hivatalos jelentés szerint a kormány megbizta a pénzügyminisztert, hogy kísérelje figyelemmel az Európában végbemenő valutáris változásokat és ha szükséges, készítsen elő olyan intézkedéseket, melyek révén Csehszlovákia is behelyezkedhetik az új helyzetbe.

Ez a behelyezkedés, prágai beavatottak szerint, a csehszlovák korona 16 százalékos, vagy 16%-ad százalékos értékcsoökkentésében fog megnyilvánulni.

A tegnap este várt értékcsoökkentési határozat elhalasztódott ugyan, de Prágában meg vannak győződve, hogy az értékcsoökkentés most már elmaradhatatlan. A rövid halasztás oka az volt, hogy a csehszlovák kormánykoalíció pártjai között az értékcsoökkentéssel kapcsolatban heves nézeteltérések merültek fel. A cseh iparpárt hevesen tiltakozik a terv ellen és bármennyire igyekeztek is tegnap rávenni az értékcsoökkentési határozat

elfogadására, ez eddig nem sikerült. A koalíció többi pártjai azonban támogatják a kormányt, melynek tegnapi esti tanácskozásán, hír szerint, izgalmas vita előzte meg. A tárgyalásokat Benes elnök vezette, aki szintén az értékcsoökkentési terv mellett foglalt állást. A csehszlovák korona értékét így rövid időn belül másodszer csökkentik. Az új érték, hír szerint, 31 milligramm aranytartalomnak felel meg.

Párizs, október 3. Egyhetes szünet után tegnap nyitott a párizsi tőzsde. A francia, svájci frank és a holland forint, az aláértékelésnek megfelelően esett. A francia frank — az újonnan megállapított — alsó és felső határ között hullámzott. Nagy kereslettel indultak az üzletkötések a párizsi devizapiacra. Pénteken a dollár 15.19-ről 21.45—21.46-ra szökkent. A márká, zloty és pengő szilárdan tartják árfolyamaikat. Az aláértékelt pénznemek közül a holland forint igen ellentétlőnek mutatkozik. A záró árfolyam szerint a százalékos értékcsoökkentés a következő: francia frank 29, a svájci frank 29, holland forint 21 százalék.

Lebrun francia köztársasági elnök tegnap aláírta az új valutatörvényt, amely még tegnap meg is jelent a hivatalos lapban.

Ujabb párizsi jelentés szerint a tőzsde holnap nem dolgozik. A likvidálásokat hétfőn végzik el.

A német márkát is le fogják értékelni?

Bucuresti, október 3. A Lupta ma a nemzetközi gazdasági helyzetről cikkeztek „Legyünk éberek” cím alatt. Rámutat arra, hogy a német márka rövid időn belül való leértékelése sincs kizárva. A Birodalmi Bank aranyfedezete katasztrofális és gyors csökkenése, ami szeptember 15-én 133 százalékot tett ki és a devalorizálást végrehajtott államok kivitel konkurenciájának kilátása azt a komoly kérdést teteti fel, hogy vajon Németország gazdasági politikája fenntarthatja-e még a márkát aranyfedezet nélkül?

A jövő héten a kormány gazdasági bizottság több ülést tart és minisztertanácsot is egybehívna. A parlament elé terjesztendő törvényjavaslatok megállapításáról lesz szó ezen a tanácskozáson. A frank leértékelése folytán előállott helyzetet szintén megvitatják.

— A vér felhívítása céljából — kiváltképp középkori férfiaknak és nőknek — ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet inni. Az orvosok ajánlják.

A clujai iparkamara interveniált a kormánynál az ecetgyártás ügyében. Az ecet-szeszből készült étellecet forgalmahozatalára a miniszterium szeptember 20-ig adott engedélyt, amely időpont után kizárólag borból készült ecet hozható étkezési célokra forgalomba. A clujai Iparkamara interveniált a miniszteriumnál ezen terminus meghosszabbítása érdekében, arra való tekintettel, hogy a kereskedők még nagyobb készlettel rendelkeznek.

Folyélem szakértők!

Primeros Gum..?

Teljesen verseny nélkül áll, ujszerű finomsága és feltétlen 5 évig megbízhatósága folytán az új „PRIMEROS BRILLIANT EXTRA PRIMISSIMA.

Gyermeke iskolába jár?

Gondoljon egészségére!

Lássa el **Senlaslo (Szt. László)**

fertőtlenítő tolettszappannal
DENTONAL fogpasztával **Ödön Fehérít Fertőtlenít**

... éjjel támadják meg az ételmaradványok után, különösen lemegek alaposan fogait

Prémium



24 Le!

szertől az egész

Oradea között.

kezelt egy ujmo- most a napokban timisoara-oradea fel óra alatt futja bokban kerül sor ortos megfelele a emiltett vonalon ilyen villám-

Az itteni ipa-

ily elkeseredést az utóbbi idő- k ki a közmun- Egyedül timi- egy év leforgá- óny értékű épít- yetlen timisoari- tt közmunkála- zást. Az em- latos szerepei a tanoncotthon a 25. utépítés 20. uj repülőter 4.5. uj konzervgyár et a munkálato- resti iparosok. Az itteni iparos az adott lehe- dolog ugyanis ni s ezzel szem- zsek is, többek anaszkozdnak, a parosaival meg- társadalom a erőteljes ak- ra és egész Ba- gre való tekin-

(f. m.)

ISOR

4.

isor. 10.50: Ha-

10: Karének. —

szünetben 13.30:

zene folytatása.

anyag. 19.15:

20: Felolvasás.

A szünetekben

11.55: Refor-

gyházi zene és

14.45: Rádió-

Előadás. 16.50:

18: A rádió

19.50: A bé-

közvetítése. —

gányzene.

5.

isor. 13: Sport.

14: Hírek. 14.25:

18: Rádiózene-

Zene folytatása.

ssy-lemezek. —

abarátok vonós-

22.10: Vasilus-

22.30: Hírek.

H. Bárdos Edit

XI. Ince pápa

18.30: Ma-

Előadás. 19.30:

20.40: A va-

négy részben.

tagjaiból ala-

1.05: Hírek.

estje.

bában két diák

lakást kaphat.

Ki lesz az U. S. A. új elnöke?

Korteesut a levegőben. Father Coughlin érdekes nyilatkozata a demokrata és republikánus párról

Newyork, október 3. Amerikában senki sem tagadja, hogy Roosevelt jelenlegi utja az aszálly sultotta vidékeken politikai korteesut. Eppen olyan nyilt titok, hogy e vidékek kormányzóit is csak ezért hivta össze, hogy szentől szembe találkozzék politikai ellenfeleivel, Landon-nal, Kansas állam kormányzójával. Rooseveltet állítólag nagyon meglepte a népszerű Landon és a bucsuzáskor szelid gunnyal mondogta neki: — Ha a Fehér Házba kerül helyembe, ajánlom, hogy néha-néha ránduljon ki a Potomac folyócskára is. Ott nagyszerűen lehet — halászni. En magam is sok halat fogtam ott.

— Majd megpróbálom — felelte Landon. Az amerikai politika is ilyen halászat. Nagy és jó halakat lehet fogni és azért sokan akarnak ott halászni. Különösen most a választások idején, amikor sok alkalom kínálkozik erre.

A Roosevelt karaván utja

A demokratapárt nem takarékoskodik a választási költségekkel. Ezer és ezer embert foglalkoztat országsszerte, akik vagyont költönek el korteesúlokra. Minden újság, kirakat telve van választási hirdetésekkel. Képzett szónokok látogatják meg a különféle klubokat, egyesületeket, bárókat és gyűléseket. Szép szóval, ígéretekkel biztatják a nyájas polgárokat, hogy szavazzanak a demokrata jelöltre. És nemcsak városokban, falvakban vannak pártirodák, hanem a legtávolibb és legelhagyottabb vidékre is elár a pártszervezet korteesmunkája. Ecőiből hatvan „autó-uszályt” állítottak az ország különböző részeiben forgalomba. Ezeket a fehérszínű vagonokat, melyeket az amerikai humor „Roosevelt Karavánnak” nevez, autók vonják maguk után. Oldalukon nagy betűs hirdetés olvasható: „Reelect Roosevelt” (válasszuk meg újból Rooseveltet!) és utközben a vagon tetején elhelyezett óriási hangszóró bóbóli a demokrátiák kedvenc dalát: „Happy days are here again”. (A boldog napok ismét visszatértek.) A kocsi belsejében van az iroda, rádióleadó állomás, lakószoba, konyha és egy kisebb bár a vendégek részére. Azonkívül összerakható sátor, székek, röpiratok, stb., amelyeket a négyületek alkalmával használnak. Ahol aztán nagyobb számban laknak az emberek, az utókaraván felkeresi őket és azonnal megkezdődik zene- és énekeszó mellett a korteesmunka. A rádiót is felhasználják erre a célra és saját rádiójuk utján hívják meg a gyűlésekre azokat, akiket utközben fel nem tudtak keresni. Így aztán a legtávolibb farmerhez is elár a pártszervezet, mely az egész országot behálózza.

Különvonat, autó, repülőgép, a korteesek szolgálatában

De nemcsak a demokrata párt dolgozik ily korteesfogásokkal az elnökválasztási küzdelemben. Eppen ugy kiveszi részét abban a szembenálló másik, a republikánus párt. Ennek jelöltje, Landon külön vonaton járja be most Pennsylvaniát és New York államot. A modern kényelemmel megépített, áramvonalas külön vonat négy háló-, egy étkező-, szalon- és egy podgyász-kocsiból áll. Ladonnal együtt utaznak a párt megbízottjai és husz újságíró. A szalonkocsi a vendégek részére van fenntartva, akiket utközben felvesznek politikai megbeszélések céljából. A legutolsó kocsi végén lévő nyilt veranda előadói emelvény

nyanánt szolgál, ahonnan hangszórokka továbbítják a korteesbeszédeket. Ejjel innen villanyreflektor fényével vetítik Landon nevét mindenfelé, amerre csak a vasút elrohog. A vonat belseje olyan kényelemmel van berendezve, hogy még fürdőszoba, sőt egyes kabinokban még léghűtő is van. Azokat a helyeket, amelyeket a vonat nem közelíthet meg, repülőgépen keresik fel a párt emberei. Így például a nyugati részben lévő Racky Mountain és Csendes Ocean pertvidékére egy tizenegyüléses TWA sze mélyszállító géppáriáson utazott le John D. M. Hamilton, a republikánus párt főkortese. A gépet 6700 mérföldnyi utra bérelték Chicagóban és Mr. Hamilton három titkárnő és újságíró, egy rádióízt és szakács kíséri az uton, a három főből álló legénységen kívül. Utközben a fellegek között szállva, ezer és ezer méter magasságban diktálja a fáradhatatlan szervező kortees beszédeit és leveleit. Egymásután jönnek és mennek a levegőben a rádióüzemek és mire egy-egy helyre érnek a repülőgép szárnyain, már minden készen várja a fellegekből leszálló demokrata hírnököket.

Father Coughlin harca

Ugyanilyen lázas sietséggel, de talán kevesebb felkészültséggel folyik a munka a négyhónapos Union-párt irodáiban. Ennek a pártnak jelöltje William Lemke, lelke pedig a híres rádiószónok, Father Coughlin. A tüzesvérű papot egy alkalommal annyira elragadta a szónoki hév, hogy Julius 17-én Clevelandban tartott beszédjében „ha zagnak” nevezte Rooseveltet elnököt. Ezen kifejezést később, egy az elnökhöz intézett nyilt levelében ugyan visszavonta, de továbbra is folytatta támadásait Roosevelttel politikája ellen.

Landon jelölése ellen is erősen hadakozik Father Coughlin. Egyik beszédjében így nyilatkozott róla:

„Ez a nyugatról idetérté jött-ment... (hogy is hívják?), mikor a rádió beszél, süket füleknél szól, mert mindenki elcsavarja a készülékét. Ezért nem is tudom a nevet...” A régi pártok helyett új pártokat akar.

„Ezek a holttetemek, a demokrata s republikánus párt tetemei már oszlásnak indulnak. Temessük el őket és ne próbáljuk feltámasztani a halottakat...”

Az új párt annyira lelkesedik elnökjelöltjéért, hogy Father Coughlin kijelentette: Amerika második Lincolnja lesz Lemkéből, ha őt elnöknek megválasztják. Sőt Rhode Islandon 25.000 dolláros fogadást ajánlott fel — három kető ellen —, hogy William Lemke több szavazatot fog kapni ott, mint Landon, a republikánus jelölt. Hallgatói azonnal jegyezték a 16.666 dollárt és azóta áll a fogadás. Ez most különben sem új dolog, mert most lépten-nyomon választási fogadásokat rendeznek Amerikaszerre. A rekordot ebben a newyorki Jack Doyle tartja, ki egy dollár erejéig vesz fel fogadásokat. Az ő vezése mellett egy egész amerikai szindikátus működik, mely a Wall Street és egyes bankok utján bonyolítja le üzletszerűen a fogadásokat. Jack Doyle a newyorki Park Central Hotel egyik emeletén külön berendezkedett a közelgő választásokra. Irodájában reggeltől estéig szól a telefon és érkeznek a táviratok:

— „Mennyi fogadást ajánl?” És azonnal megy a válasz: „Egyért hármát ajánlok Roosevelttel. Ajánlatom csak 48 óráig érvényes”.

DARLING
Az előkelő hölgy harisnyája

DARLING 60
strapára

DARLING CHIC
elegáns

DARLING BLEU
legfinomabb

LINGERIE FINA
DARLING
A FINOM FEHÉRNEMŐ

I. Figaró, az őserdők királya...

Egy párizsi borbélyegéd káprázatos pályafutása Szenegáliában

Párizs, október 3. Most érkezett Párizsba a hír, hogy egy héttel ezelőtt a szenegáli őserdőkben „királya” koronázták Henry Aubin 34 éves párizsi fodrászegédet... Ezzel a pályafutásának tetőpontjára érkezett ez a furcsa, vakmerő, remek üzleti érzékkel és emberismerettel megáldott francia fiatalember. 1923-ban, mint potyautas egyetlen centimes nélkül kötött ki Nyugatafrikában, a francia szenegáliai gyarmaton. Néhány hónapig alkoholcsempészettel foglalkozott, azután beállt munkafelügyelőnek egy néger favágó telepre Szenegália áthatolhatatlan őserdeiben.

Ez a munka azonban fáradságos volt és roppant keveset jövedelmezett. Aubin Timbuktuha tette át működésének színhelyét. Itt varázsló lett. Viharos sikereket ért el a fekete törzsfőnökök körében, mint esőcsináló, a törzsfőnökön öngaságáknál pedig, mint szépitőművész. Aubin módszere csakugyan egyedülálló volt: titokzatos varázsigék közepette krokodilvérben fürdette meg klienseit, a krokodilvérbe pedig timbuktu-gyökér nedvét csöpögtette. Pénzt soha sem fogadott el, nem kért egyebet, „csak állatbőröket. Mikor már együtt volt egy hajóralvó, elküldte a drága prémekeket Európába és csinos kis összeget szerzett velük mindjárt kezdetben. A pénzlet egész Szenegáliára kiterjesztette a prémkereskedést.

De még ennél is jobb üzleteket kötött őcska színes nyakkendővel és vállkendőkkel. Szerződést kötött valamennyi párizsi zálogházzal, hogy ki nem váltott őcska, színes ruhákat és keménykalapjukat megkapja. A kendőkből és a párizsi uraságoktól levett ruhákból valóságos milliómos lett. A négerek minden pénzt megadták Aulin mester kosztümjeiért.

Kakaóültetvény ingyermunkásokkal Már a harmadik év küszöbén volt annyi pénze, hogy fejedelmi kis villát vásárolhatott volna magának a Rivierán, azonban nem pihent meg még trópusi babérait. El-

határozta, hogy kakaóültetvényt létesít. Barátsági szerződést kötött a törzsfőnökökkel: állandóan és ingyen ellátta őket hangszerekkel, késekkel, gyöngyökkel és inggombokkal és ennek fejében a törzsfőnökök ingyenes munkaerőt bocsátottak rendelkezésére.

Meg kell hagyni, hogy Aubin nemcsak magára költötte a pénzt. Jelentős összeget juttatott a misszionáriusoknak, iskolákat épített, templomokat emeltetett és sok törzsfőnök üzletbarátját rábirta, hogy népevel együtt vegye fel a keresztiséget. Az őserdők folyamán meggazdagodott, hogy már csak tisztviselőivel és helyetteseivel dolgoztatott, maga csak a pénzt szedte be és néha-néha barátsági látogatást tett az őserdők mélyén kedves fekete törzsfőnökeknél.

Egy ilyen utazáson tudta meg, hogy a Sara törzs területén beláthatatlan és kiaknázatlan gyönyörű mahagónierdők terülnek el. Nosza fellángolt benne az üzleti kedv. A szokásos csecsebecséken kívül itt már valódi aranypénzzel is kellett fizetnie, Aubin barátunknak, de megértte. A mahagónierdők többet ér, mint egy aranybánya az Uralban. A Sara törzs pedig hálából a jó fizetésért, megválasztotta „királyának”. Aubin Párizsban a legelőkelőbb szabónál csináltat magának biborvörös „királyi palástot”.

SOK TIZEZER megelégedett v. vő bizonyítja, hogy a

„ZEPHIR” kályha az összes kályhák között a

LEGJOBB!

10 kg. fával lűt egy normális szobát 24 órán át. — Gyártja:

Szántó D. és Fia

Oradea. Kapható mindenütt. — Kérjen díjtalan árjegyzéket. Képviselet: vaskereskedés, Pajza Mihai Viteazul 13.

Elegáns Szép Olcsó

Az ujonnan megnyilt

„FEMINA”

Női, leányka téli és átmeneti kabátok, valamint eszkkluziv eszketek nagy választékban.

CLUJ, Str. Memorandului 1.

WIZO A zsidó Asszony

HIVATALOS LAPJA

Az erdélyi WIZO és a Bizaron-akció

„Zsidó nép, hol vagy?” Ezekkel a szavakkal kezdte Elieser Kaplan, a Jewish Agency Executívájának tagja egyszerű, de megrázó beszédét a Wizo Council egyik esti gyűlésén. Négy hosszú nap és mondhatnám éjjel tanácskozásait csak ez este szakítottuk meg, hogy Kapitlant meghallgassuk. Halálos csendben beszélt hozzánk, egyszerű, megrázó szavakkal. Ecsetelte előttünk a Jisuv hősiességét, önmegtagadó magatartását, fegyelmét és azt a végtelen elkeseredést, mellyel éppen azokban a napokban fogadták a két fiatal ápolónőnek a jaffai kórházban való meggyilkolását, a Tel-Avivi iskolás gyerekek közé dobott bombákat és a többi áldozatok elcsúsztatását, kik között mindinkább asszonyok voltak. Kapitlan biztosított bennünket, hogy dacára a borzasztó terroraktusoknak, a Jisuv, a zsidóság avantgardeja egyszerűen megállja a helyét, kitart és természetesen áldozatokat hoz az ország felépítése és a további bevándorlás érdekében. A front ki fog tartani, de zsidó nép, hol vagy? A Jisuv elvárja a zsidó néptől, asszonyoktól és férfiaktól egyaránt, hogy ők ugyanúgy meghozzák áldozataikat és természetesen Palesztina mellé álljanak. Kapitlan beszéde alatt nem volt szem, mely száraz maradt volna. Mélyszélességgel hallgattuk őt és mindannyian úgy éreztük, hogy mindent meg kell ma tennünk a Jisuvért. Ebben a hangulatban hoztuk határozatunkat, hogy a Jewish Agency akciójában rendelkezésére fogunk állni abban a hónapban (akkor még nem volt meg a Jewish Agency erre vonatkozó határozata) és abban a formában, ahogyan a Jewish Agency ezt tőlünk meg fogja kívánni.

Azóta teltek a napok, a nyár után megjött az ősz, a nagyünnep és Palesztinában az események még mindig követelik embereink áldozatait. Ők még mindig ott vannak a poszton, ők mindig kitartanak. És én mindig Kapitlan kérését hallom fülemben csengeni, mert mi, zsidó nép, mi zsidó asszonyok, még mindig nem adtuk meg a választ. Ugy érzem, hogy mi, akik részt vettünk ezeken a zürichi tárgyalásokon, láttuk a gondterhelte arcokat és reszketve vártuk azt a bizonyos vészhozó sürgönyt, hogy beszintetjük, ha csak átmenetileg is az az allijáht, mi türelmetlenül vártuk a mi napunkat, azt a percet, amikor végre válaszolhatunk, hogy ime itt vagyunk mi is, mi is ki akarjuk venni részünk a segítségben.

Es eljött ez a nap, itt van. Itt van az idő, hogy mi válaszolhassunk és jól vigyázzunk, hogy válaszunk az ő kérdéshöz méltó legyen. Wizo csoportok és Wizo asszonyok! Október hónapban nálunk, mint mindenütt másutt a nagy világban, ahol zsidók laknak, folyik a Bizaron-akció. Csak ezt a hónapot akarjuk az akciónak szentelni, mert nem akarjuk, hogy az alapok rendezés munkája ezáltal kárt szenvedjen. Mi úgy akarunk rendet teremteni és úgy akarjuk a beteg országot gyógyítani, hogy már arra is gondolunk, hogy a rendes és mindennapi élet ne szenvedjen kárt. És azért is akarjuk egy hónap alatt lefolytatni, mert nagyobb ereje lesz, ha egyszerre mindenütt ugyanavval a vezérszóval szívközből és ajkunkon látogatjuk zsidóinkat, mindenütt egyszerre és egyöntetűen. Ebben a hónapban tehát, aki magát arra alkalmasnak tartja, meglátogassa a Wizo csoportokat és mindenütt, ahová csak el tud jutni, ebben a szellemben felelő a zsidóságot.

Nagy meetingek és kis cirklők, befolyásos emberek intervenciója, személyes látogatások, minden eszköz ennek az akciónak a szolgálatában kell álljon. Itt az alkalom a kétkedőkhöz elmenni, a gyengékhez és a kishitűekhez, elvinni hozzájuk meggyőződésünket és ecsetelni előttük a Jisuv hősiességét, magatartását és itt az idő, hogy a bizakodókat és a hívők táborát megnagyítsuk és a cionizmus eszméjét, a Palesztina-

gondolatot megalapozzuk még jobban, mint az eddig történt.

Wizo asszonyok mindannyiatokra számítnak ebben a munkában, mert ha azt akarjuk, hogy az akció sikerüljön, akkor mindenkinek szolgálatába kell állni! Minden egyes Wizo taghoz fordulunk tehát és arra kérjük, aktíven vegye ki részét ebben az akcióban, hogy válaszunk olyan legyen, mint az ő felkiáltásuk: *Ime itt vagyunk, hogy segítsünk, itt vagyunk, hogy megkönnyítsük munkátokat, itt vagyunk, hogy érezzétek: mögöttetek állunk és támogatunk benneteket!*

Reiter Lunka

Segítség — Erősítés

Valahányszor olvasom az arab terrortól szóló híreket, mindig két kép jelenik meg szemem előtt. Az egyik: 1935 tavaszán április elején kintjártam Palesztinában. Egy délután Tel-Avivból egy kis társaság, mind nők és egyetlen férfi, a közeli kolóniák meglátogatására indultunk. Végső állomásunk Gedera, az ardeali Barisszia kibucá volt. Soká időztünk ott, elbeszélgetve a chalucok és chalucákkal. Jól esett nekik is, hogy ardeali emberekkel beszélhetnek ottmaradt kedveseiről és chavérokra. Mi meg különösen sokat nézelődünk, hogyan folyik az életük, hogyan élnek bele magukat az új világba, hogy barátkoznak meg a földdel, amellyel örökre eljegyvezték magukat. Késő lett és még Givat Brenner kolóniát is megnéztük visszafelé az uton. Jó mélyen süppedő homokos úton mentünk be a gyönyörűen rendezett gazdag kolóniára, számítottuk, hogy mikor lesz Gedera olyan gazdagon felszerelt és pompásan berendezett. Dus narancsosok övezik a kolóniát, remek takarmányos a ritka szép tehenészet számára. Minden megterem, amire a kolóniának szüksége van és még fölösleges is marad. Iskola, óvoda, mintászerű könyvtár és egy szanatórium épülőben. Öreg szülők, akiket a kibucnyíkok kihoztak régi hazájukból, az új hazába, az új életbe. Készen, remekbe szabottan táruult élénk az elképzelt megálmódott új élet Palesztinában. Ki gondolt arab terrora?

Estefelé jöttünk le a kibucból és az ut szélén narancsos aljában dusan virágozó nagyvirágú illatos mimozafák alatt vártunk az utolsó autóbuzsra, hogy vissza viigyen bennünket Tel-Avivba.

Palesztinában egyszerre sötétedik, nincs alkonyat, az uton csengős öszvéreiken, haza a munkából, arabok mentek el mellettünk. Sokan. A férfiak az öszvéreken ügettek, az asszonyok a gyerekekkel és még egyéb cók-mókkal siettek a férfiak után. Odanézték hozzánk és mosolyogva bolongattak, mi visszabólintottunk és aki temperamentumosabb volt köztünk, az a kezével is integetett feléjük. Soha békésebb képet egy alkonyatkor még nem láttam. Kinek jutott volna eszébe félni ezen a bíbijos alkonyaton a mimozafák alatt? Nyugodtan megváltuk az utolsó járatot és csendes meglepéssel a látottak felett, bementünk a városba.

Egy másik kép: Bajit-Vegán, Tel-Aviv külvárosából sétáltunk be Jaffán keresztül egy szép délután. Békésen, gondtalanul turistákhoz illően lépdeltünk. Hirtelen egy elegánsan öltözött európai ruhába öltözött, villogó szemű arab állt elénk minden ok nélkül. Elénk állt és végig nézett rajtunk, mintha lenne a számunkra valami kellemetlen mondanivalója. Sohasem felejttem el. Egy pillanatra megállt a szívem, féltem, hogy baj lesz, mert velem sétáló férjem felfogta a pillantást és meglehetősen tudatosan viszonozta.

Egy pillanat volt az egész, nekem rémes

volt, sikerült egy kifogással tovasietni és vinni magammal társamat is. Azóta elfelejttem ezt a kis epizódot, csak amióta fellángolt a terror, jut eszembe sokszor: egy ember az uccán tele gyűlölettel ártatlan járókelőkkel szemben. Minden ok és minden logika nélkül. Igen, ezek azok, akik mindenre képesek. Akik hidegvel tudnak gyilkolni asszonyokat, öregeket és gyermekeket. Akik évtizedek munkáját, véres verítékes küzdelmét gyáván és orvul megsemmisítik. Azok, akik soha nem ültették fákat, azok tudják kegyetlenül kitépni és azok, akik soha nem építettek, azok tudnak lelketlenül rombolni. Egy pillanatig sem bírom elhinni, hogy a békés és hozzánk barátságos arab nép többsége lenne az, akik a rémséges napokat reánk zúdították. Örögi machinációk azok, amelyek megbabonázták őket, hogy a békés, építő munkát pokoli tettekkel szétrombolják és megakadályozzák.

Az élet Palesztinában ma hősi küzdelem, amelyről egykoron legendák és hőskötemények születtek. De mindig lesznek olyanok, akik nem hiszik meg egykönnyen, hogy emberek éltek és tovább haladtak a megkezdett úton parányi megtorpanás nélkül olyan bizonytalan világba, ahol minden uccasarkon orvgyilkosok állanak. Ahol az anya nem bizonyos abban, hogy gyermeke visszajön az iskolából és nem bizonyos, hogy a férj, aki elment, hazajön-e este, így a testvér, fivér, anya és nagypapa.

Senki sem bizonyos, hogy nem támadnak rá a következő percben, hogy visszatérhet-e még szeretteihez. Ha csak egy ember is esik a terror áldozatává, ki tudja, hogy ki lesz az az egy?

És az élet megy tovább. Semmi sem szünetel, tovább építenek, tovább vándorolnak, akik felkészültek. A történelem halad az utján tovább, viszik azok, akik érdemesek arra, hogy történelmet csináljanak.

Vajon mi, akik mindezt tudjuk és tudjuk azt is, hogy minden, ami történik, miattunk és értünk történik, mert a harc az egész vilg zsidósága ellen folyik, akiknek reménye az ország és gyermekeink ellen, akiknek sehol nincs helyük, mi mit tegyünk, amíg legjobbjaink állják az ostromot? Hajtsuk meg fejünket és várjuk, amíg a vihar elmúlik, hogy békében építhessünk tovább?

Nincs időnk várni, minden pere drága és a várakozásban elveszítjük mindent. Nincs választásunk, folytatnunk kell a nemese harcot, amely nem gyilkolás és nem bosszu. Nekünk mindenre csak egy a válaszunk: munka és építés. Kitépott fák helyébe újat ültetünk, felgyújtott kolóniák helyére másokat építünk és meghalt drága testvéreink véréből ezer és ezer chaluc merit lelkesedést és erőt a küzdelemre, a további kitartásra.

Melléjük állunk, tőlünk csak pénzt kérnek. Nem éllenek. Ki merné gyáván meg-

tagadni a fronton küzdőkkel a közösséget! Ki nem szégyenli otthagyni a harcolókat, akik minden egyes zsidóért harcolnak! Olyan volna ez, mint aki most nem átálja elhagyni a zsidó közösséget. Emberiesség és becsület kérdése ez most, vállalni, ami ránk méretett. Segítséget és megerősítést kérnek tőlünk és hiszem, hogy Ardeal minden zsidója adni fogja jószívvel, meggyőződéssel és alázatos áldozattal, népéért és önmagáért.

Weinberger Nándorné

WIZO-élet Timisoarán

A timisoarai Wizo-csoport megkezdte ezévi működését és legelső, szezonnyitó összejövetelét szeptember 23-án, szerdán tartotta meg a Timisoarai nemrég felszított Zsidó Kulturothon helyiségeiben. Házaszasszonyok voltak: *Handler Else, Keller Vera, Reiter Lunka* és *dr Róth Dezsőné*. Az összejövetelen mintegy 80 asszony jelent meg, akik terített asztalok mellett hallgatták az előadókat. *Dr Nobel Sándorné* szívélyes, meleg szavakkal üdvözölte a megjelenteket, majd átadta a szót *Handler Elsenek*, aki nagy vonalakban referált a zürichi Wizo councilről. Különösen kiemelte azt a nagy hatást, melyet a nyugodt, rendezett, természeti szépségekkel megáldott Svájc gyakorolt a cionista delegátusokra, akik ezekben a súlyos, sorsdöntő órákban itt tartották meg tanácskozásait. Beszélte Elieser Kaplan felszólalásáról a Wizo councilon, aki megrázóan változta a palesztinai helyzetet, a Jisuv bátor magatartását és kihangsúlyozta, hogy ők a fronton mindenképpen kitartanak, csak az a fontos, hogy a Hinterland is bírja az iramot. Megemlítette, hogy a Wizo asszonyok ezuttal eltekintettek minden külsőségtől és úgy a gyűlés, mint az egyetlen rendezvény: a fogadóestély teljesen csöndes és minden külső díszől mentes keretek között zajlott le.

Ezután *Reiter Lunka* tartotta meg referátumát ugyancsak a councilről, aki a tanácskozások menetéről beszélt. Három bizottsága volt a councilnak, *Erec Jisraél*, *Galuth* és pénzügyi bizottság, melyek párhuzamosan dolgoztak és ezeknek a bizottságoknak az előterjesztéseit a plénum majdnem minden esetben vita nélkül fogadta el. Legnagyobb érdeklődés a szervezeti bizottság munkája iránt mutatkozott, mely bizonyította annak, hogy a jelenlévő delegátusok mindegyike a most kezdődő munkaévében a legnagyobb alapossgal kívánja föderációjában a munkát beszervezni. Kihangsúlyozta még *Reiter Lunka*, hogy a councilon az összes jelenlévő delegátusok elhatározták, hogy ebben az évben fokozottabban fognak dolgozni *Erec Jisraél*ért és ismertette a concil határozatát, mely szerint a Wizo rendelkezésére bocsátja munkásságát minden, a Jewish Agency által elhatározott akciónak. A megjelent Wizo tagok melegen ünnepelték az előadókat. A következő összejövetel október 5-én lesz ugyancsak a Zsidó Kulturothonban, mely alkalommal *dr Róna Nándor* timisoarai orvos fog beszélni. Ez alkalommal röviden beszámolunk a timisoarai Wizo csoport nyári munkásságáról. A rendszeres összejövetelek szüneteltek, azonban a kártaryandezvények egész nyáron át megtartottak. Augusztus 15-én tartotta meg a csoport nagyszabású gardenpartyját a Zsidó Kulturothon kerthelyiségében, mely úgy anyagilag, mint erkölcsileg elsőrangban sikerült. A rendezőség gondoskodott arról, hogy a nagyszámú közönség a késői órákig kellemesen szórakozzon. Az estély rendezését, mely minden tekintetben kifogástalan volt, a timisoarai Wizo csoport régi, bevált gardája végezte. Nagyon sok munkát végzett a *Hadassa* leánycsoport is.

Idő
Impo

Rendes körülményben
60-65 éves kor
képességeit, míg v
vagy akárcsak rész
pont előtt rende
amelynek okait kut
Impotenciánál ig
késztimményel érhet
annak okaira hat
Az egyetlen szer
gyítja, Reton-tablet
Reton, amely ne
napos kezelés után
hatás egyformán
megmarad.

Hála azon körül
tablettát az impo
nak, hatásuk csodá
A férfi új fiatal
A kezelés nap
tablettát tartalmaz
Kapható az öszs
drogériákban.

— Titulésu a
restből jelentik:
javulást mutat. U
délben tartanak.

— Időjárásjele
Holnapi időprognó
csökkenő légnyom
hőzet nyugatról
nyugaton, csapadé
ban és Bucovinába
Kismértékben cső

— Gyomor-, bé
nél, vérszegénység
eseteiben reggel
természetes „Ferenc
tésztervek működés
• így megkönnyít
sát. Az orvosok a

— Az idegencél
tiből jelentik:
hogy ezental a k
kodási engedélyvel
a kéréseket az á
tezzék a vidékiek
turához a főváro
fogja e kéréseket
hogy a visszaélés
elkerülhetők legy

A
szana
elektr
inhal
bővit
Dr. H
fül-ör
akut és krón
ladások, hörg

— Nyílt uccé
fiát Sibuban.
este 7 óra táj
ga nemében ed
kedés zajlott le
templom előtt.
istentisztelet u
az uccára érte
mán paraszt,
lom környékén
felkiáltással az
rabbira, Küstn
a következő
meglepett zsid
közbevetették
védjék, így el
fia Aron és B
közrefogták a
két fiatalam
zsi a rabbi fi
súlyos állapot
lámára közbe
két verekedő
azonnal őrizet
legalmat válto

Időelőtti Impotencia

Rendes körülmények között egy egészséges férfi 60-65 éves koráig őrzi meg szexuális képességeit, míg viszont a férfiaság teljes vagy akárcsak részleges elvesztése ezen időpont előtt rendellenességnek minősíthető, amelynek okait kutatni kell.

Impotenciánál igazi kezelést csakis olyan készítménnyel érhetünk el, amely közvetlenül annak okaira hat.

Az egyetlen szer, amely az impotenciát gyógyítja, Reton-tabletta.

Reton, amely nem izgatószer, már háromnapos kezelés után mutatja hatását és ez a hatás egyformán erőteljesen és állandóan megmarad.

Hála azon körülménynek, hogy a Reton-tablettát az impotencia intim okaira reagálnak, hatásuk csodálatos.

A férfi új fiatalságra ébred.

A kezelés napi 3 tablettából áll. Egy 25 tablettát tartalmazó tubus ára 98 lej.

Kapható az összes gyógyszertárakban és drogériákban.

HIREK

— **Titulescu a teljes javulás útján.** Bucurestiből jelentik: Titulescu állapota további javulást mutat. Újabb vérvizsgálatot hétfőn délelőtt tartanak.

— **Időjárásjelentés.** Bucurestiből jelentik: Holnapi időprognózis: Előbb emelkedő, majd csökkenő légnyomás, váltakozó, boruló felhőzet nyugatról keletre, enyhe szél északnyugaton, csapadék előbb Ardealban, Banatban és Bucovinában, majd a többi vidéken is. Kismértékben csökkenő hőmérséklet.

— **Gyomor-, bél- és anyagcserebetegségekkel,** vérszegénység, sápadtság és lesoványodás esetében reggel éhgyomorra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz az emésztőszervek működését hathatósan előmozdítja, így megkönnyíti a tápanyagok vérbejutását. Az orvosok ajánlják.

— **Az idegellenőrzés új rendje.** Bucurestiből jelentik: A belügyminisztérium közli, hogy ezután a külföldi állampolgárok tartózkodási engedélyeinek meghosszabbítása végett a kéréseket az állambiztonsági hivatalhoz intézzék a vidékiek és a bucaresti rendőrprefektúrához a fővárosiak. Minden héten bizottság fogja a kéréseket tanulmányozás alá venni, hogy a visszafélések és igazságtalan eljárások elkerülhetők legyenek.

A PARK szanatórium Cluj

elektrolitáris osztályát
inhalatóriummal
bővítette ki. vezetőorvos:
Dr. HAVAS JÓZSEF
fül-orr-gége szakorvos
akut és krónikus garat- és gégegyulladások, hörghurut (asztma bronchialis), stb. kezelése.

— **Nyílt uccán véresre verték a főrabbi fiát** Sibiu-ban. Sibiu-ból jelentik: Pénteken este 7 óra tájban súlyos kimenetelű s a ma-gyar nemében eddig páratlanul álló uccai verekedés zajlott le a sibiu szefárd ritusu zsidó templom előtt. Mikor a hívek a péntekesti istentisztelet után a zsinagógából távozóban az uccára értek, két bungardi öltözékű román paraszt, akik eladdig nyilván a templom környékén ólálkodtak, „le a zsidókkal!” felkiáltással az éppen elő haladó ősz főrabbi, Künstlicherre vetették magukat, akik a következő pillanatban arcul ütöttek. A meglepett zsidók közül erre perzse többen is közbevetették magukat, hogy a rabbi megvédjék, így elsősorban a megtámadott rabbi fia Aron és Bezael Stern nevé veje, akik közrefogták a papot. A két földműves ekkor a két fiatalemberre vetette magát, akik közül a rabbi fiát véresre verték, úgy, hogy súlyos állapotban szállították haza. A nagy lármára közben előkerült a rendőr is, aki a két verekedőt a rendőrségre kísérte, ahol azonnal őrizetbe vették őket. Az eset óriási izgalmat váltott ki a sibiu zsidóság körében.

— **A városi járásbíróson osztják ki a községi választások szavazói igazolványait.** A városi járásbírósa értesíti a közönséget, hogy a községi választásokra érvényes szavazói igazolványokat október 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12 és 13-án osztják ki délután 4-7 között a városi járásbírósa Reg. Carol ut 2. szám alatti helyiségében. A választói igazolványokat abc sorrendben fogják kiosztani a következőképpen: Az A, C kezdőbetűs vezetéknevek a 10. számú szobában, a B 15. sz. szobában, D, E, F a 25. számú szobában, G, H, I, J a 19-es szobában, K, L a 25-ös szobában, M a 17-es számú szobában, N, O, P az 5. számú szobában, S, Sch, Sz, U a 21. számú szobában, R, T, V, X, Y, Z a 17-es számú szobában adják ki. A női szavazói igazolványokat dr. Vasile Farcas, a városi járásbírósa elnöke osztja ki a 13-as számú szobában. A választói igazolvány kiváltásához szükséges a személyazonosság felmutatása, valamint az elmult választói igazolvány. Mint ismeretes, az október 15-re kitűzött községi választásokat január 15-re halasztotta a belügyminiszter.

— **Orvosi hír.** Dr. Farkas Imre belgyógyász és szívspecialista rendelését Str. Sincal 5-7 szám alá helyezte át.

— **Uj tárgyalásra van szükség a külföldi hitelezőkkel.** Bucurestiből jelentik: A Viitorul rámutat arra, hogy Victor Slavescu szerződése, amely 5 milliárdos megtakarítást jelent az állam számára, lejár és ezért újabb egyezmény kötése végett tárgyalásokra van szükség a külföldi hitelezőkkel.

fejfájás ellen Betetvás parztilla!

— **Folyik a táblán a cotroceni per tárgyalása.** Bucurestiből jelentik: Ma folytatták a táblán a cotroceni per tárgyalását. A tanúkihallgatások során Fundateanu mérnök, az árlejtési hivatal igazgatója és Enescu építész-mérnök kedvező referátumot adtak Vasilescu vádlótól. A tárgyalást azután felfüggesztették hétfőig.

— **Építész-mérnöki hír.** Deveseri Emil építési vállalkozó irodáját Str. Motilor 58 alá helyezte át. Telefon a régi 9.64.

— **Háromezeröttszáz váltót óvatoltak meg szeptemberben.** Bucurestiből jelentik: Szeptember folyamán az országban 3274 váltót óvatoltak meg 32,385.482 lej értékben. Elmult év megfelelő hónapjában 3254 váltót óvatoltak meg 43,530.601 lej összértékben.

Szép asszonyok hí barátja a **LYSOFORM!** Használjon valódi LYSOFORM-ot, hogy megszabaduljon az örökös félelemtől, a rettegett következményektől, hogy védekezhesen a kellemetlen meglepetések ellen, akadályozza meg a fertőzést, a baktériumok, a nem kívánatos csirkák megtelepedését. Nyugtassa meg magát rendszeres és idejében alkalmazott valódi LYSOFORM öblítésekkel. A biztos hatása és megbízható LYSOFORM csak zárt üvegekben valódi, kimérve nem kapható.

— **A közigazgatási törvény értelmében lejárt az időközi bizottság mandátuma.** A Házulajdonosok szövetségének választmánya dr. Bartha Ignác alelnök vezetése mellett péntek este ülést tartott, amelyen többen között kimondták, hogy a város időközi vezetősége nem hozhat eszontul jogerős határozatokat a Házulajdonosok ügyét illetően, mert a közigazgatási törvény 137-ik szakasza alapján az időközi bizottság mandátuma lejárt és így nem hozhat kötelező határozatokat. A Házulajdonosok Szövetsége erről emlékiratban értesíti a város vezetőségét. A választmány foglalkozott a vízműszabályrendelettel is. Az ülésen résztvett Succava mérnök is, a vízművek vezérigazgatója, aki közölte az ülés résztvevőivel, hogy az új vízműszabályzat elkészült, amelyet jóváhagyás végett már el is küldtek a belügyminiszternek. A sokat vitatott vízműlátrák kérdésében kijelentette Succava vezérigazgató, hogy a vízművek nem ragaszkodnak a régi rendszerhez, vagyis, hogy a vízműlátrák költségének megtérítését nem fedezteti a háztulajdonosokkal, hanem megállapított használati díj ellenében bocsátja azt a rendelkezésükre.



G I F

SZALMIÁK ÉS SAVMENTES ELEMET

MÁR MINDENKI HASZNÁLJA

REGENERÁLO KÉPESSÉGE ÉS TARTOSSÁGA ÓRIÁSI!

VIGYÁZAT UTÁNOZZÁK! GALVANI S.A.

— **Románia moszkvai követe Bucurestiben.** Bucurestiből jelentik: Ciuntu moszkvai román követ tegnap este Bucurestiben érkezett — írja a Curentul —, ahol bevárja Antonescu Genfiből való hazatérését.

— **November 1-én megkezdődik az intellektuális munkanélküliek segélyezés.** Bucurestiből jelentik: A Capitala szerint november 1-én megkezdődik az intellektuális munkanélküliek segélyezési akciója.

— **A legjobb társaság találkozóhelye most Bucurestiben az új Splendid Parc vendéglő str. Stirbey Voda 3. a kir. palota mögött.** A lelegeansabb keretek között és mégis polgári árak mellett jtaszik minden este az ismert Jean Marcu zenekara. A vendéglő teljesen modern ventilációs szerkezettel rendelkezik és színházzárás utáni vacsorákra is be van rendezve.

— **Óriási szélhámoság ügyében nyomoz a romániai rendőrség.** Bucurestiből jelentik: A romániai rendőrség utasítást kapott egy hatalmasságról szélhámosági ügy kibogazására. Egy Hermann Kanti nevű bécsi bankár fedezetlen értékpapirokat és sorsjegyeket hozott forgalomba Romániában és az évek folyamán többmillió lejelt károsított meg igen sok román állampolgárt. A cégnek egyébként egész Európában vannak fiókjai.

SZÖRME-MUNKÁLATAIT

most készíttesse el, mert **szézon előtt** az árak olcsóbbak!

Szalónomban szörmemunkálatok a legújabb párizsi és bécsi modellek után készülnek.

WEISZ TIBOR

Cluj, Calea Regele Ferdinand 21. sz. Farkas Ernő ház udvarán.

— **Eljegyzés.** Blum Malka Brad (Jeruzsálem) és Goldmann Simon Büdszentmihály (Jeruzsálem) jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

— **Palesztina.** Adolf Böhm nívós folyóiratának, a Palesztinának szeptemberi számában D. M. Avimelech az Artuf-Ramlek vidék mezőgazdasági fejlődéséről ír érdekes cikket. Elijah Epstein a hauráni PICA-földek kiaknázhathóságát ismerteti. Dr. C. Gyderovits „Kibucok 1936 elején” címmel alapos ismertetést közöl a zsidó mezőgazdasági munka módszereiről és a kollektív munkaközösségek életéről. Dr. I. Adler Palesztina 1936 első félévének külkereskedelméről ír ismertető közleményt. Dr. W. Roth tanár a Kulturrovtában a jeruzsálemi héber egyetem munkásságáról számol be. Azonfelül érdekes közlemények, adatok és könyvismertetések egészítik ki a tartalmas füzetet.

Pályázati hirdetés

A cluji

„Goldmark Zsidó Zenetársaság” titkári állásra

pályázatot hirdet. Román nyelv tudása megkívánatik. Írásbeli ajánlatok a cluji Neolog Izr. Hitközség irodájába (Regele Ferdinand 54.) nyújtandók be. Pályázati határidő 1936 október 15.

— **Sulyos repülőbaleset történt a constanta megyében.** Bucurestiből jelentik: Elmult éjjel repülőbaleset történt a constantamegyei Ferdinand község határában. A Constanta-Galat légijárat egyik gépe lezuhant. A gépben ülő két pilóta, valamint két utas súlyosan megsebesültek.

— **Artatlanságát hangoztatja az ónaptárhívó agitátor.** Bucurestiből jelentik: Climoviciot, az ismert ónaptárhívó agitátort ma éjjel kihallgatták. Kijelentette, hogy artatlan és csak a nép akaratát teljesítette, amikor az óritus szerint istentiszteletet tartott. A vizsgálat befejezése után Climovicio Băitiba szállítják. Egyébként Basarabiában megnyugodtak a kedélyek. A stílisták imaházait bezárták a csendőrök és a zendülési mozgalom összes vezetőit bíróság elé állítják.

SILBERGER írja szabósága

Str. Memorandului 10. sz. (Adria palota). Bel- és külföldi szövegekben nagy választék.

— **Ma este az albainiai Cionista Otthonban: az E. Zs. D. irodalmi estje.** Ma, vasárnap este tartja meg irodalmi estjét az albainiai Cionista Otthon előadótermében az E. Zs. D. cluji kulturközpontja. Az élenk érdeklődéssel várt irodalmi est keretében bevezető előadást tart: dr. Hamburg József, dr. Bleicher Alfréd és dr. Halász László. Farkas Tibor hegedűszólót játszik (Corelli: La Follia, E. Bloch Bál Sém nign, Variationen) zongorán kíséri dr. Halász, Farkas Nusi. Boskovits Sándor, a cluji Goldmark zsidó szimfonikus zenekar dirigense rendkívül érdekes zenei tanulmányából olvas fel, Salamon Ernő, Brassai Viktor és Adler Hubert eredeti verseikből és fordításaikból szavalnak. Az irodalmi est iránt, melynek keretében a transzilvániai zsidó ifjuság művészi megszállatott bemutatkozna, városzerte élenk érdeklődés nyilvánul meg. Az albainiai irodalmi est első megállóhelye az E. Zs. D. kulturbizottsága által rendezendő transzilvániai irodalmi turné, melynek célja megismertetni az ittélő zsidó ifjuság problémáit, művészi célkitűzéseit és mindennapi életét a zsidó közönséggel. Az estre ezuton is meghívja Alba-Iulia zsidó közönségét az E. Zs. D. kulturbizottsága.

„LADY” kalapszalón

Str. Memorandului 10. sz. (Adria palota). Legújabb párizsi és bécsi modellek minden ízlést kielégítő választékban. — Kalapalakítást és formálást a leggyorsabban alakítást és formálást a leggyorsabban vállalkunk.

— **Román és francia nyelvkurzusok kezdődnek október elején kezdők és haladók részére a katolikus gimnáziumban.** Hatos csoportok. Olcsó árak. Bővebbet „Libro” Str. Memorandului 8.

— **Orvosi hír.** Dr. Anca Emanuel v. párizsi és cluji egyetemi tanársegéd, gyomor-, máj-, epe- és bélspecialista, hazatérve, rendelését megkezdte Str. N. Iorga 2 alatt. Rendel. után 3-7-ig. Röntgen diagnostikai laboratórium. Modern dietetikus kezelés.

— **November 10-én lesz az ortodox klérus országos kongresszusa.** Bucurestiből jelentik: Az ortodox klérus országos kongresszusát november 10-11 napjaira tűzték ki Chisinauba. A kongresszuson részt fog venni Iamandi kultuszminiszter is.

Versenytilalmi iparpártolási kedvezményt kért a Sódronyipar r. t. kábelgyára részére. Az Industrie Sarmel kábelgyára részére megkérte az új iparpártolási rendeletörvény azon kedvezményét, mely szerint 36 hónapon belül haonló gyár alapítását a kormány nem engedélyezi.

UJ KELET Legújabb hírek

Leon Blum Genfben nagyjelentőségű tárgyalásokat folytatott a román és lengyel külügyminiszterekkel

Edennel is beható tárgyalásokat folytatott a francia miniszterelnök. Lengyelország is részt akar venni az őshatalmi értekezleten. A Szovjetet és a kisantantot is meghívják az értekezletre. Litvinov bukottak tekinthető?

Genf, október 3. Leon Blum francia miniszterelnök tegnap Genfben érkezett, ahol hosszú és beható tárgyalásokat folytatott Eden angol külügyminiszterrel. A tárgyalás a francia kormány által tervbe vett nemzetközi gazdasági intézkedésekkel és az őshatalmi értekezlettel foglalkozott. Blum gazdasági tervében főleg a nemzetek közötti szabad kereskedelmi forgalom visszaállítását szorgalmazza. Az őshatalmi értekezlet ügyében állítólag az az újabb nehézség merült fel, hogy Lengyelország is részt akar a tanácskozáson venni. Eddig ugyanis arról volt szó, hogy a volt loarnói megegyezésben érdekelt öt nyugati hatalom: Anglia, Franciaország, Németország, Olaszország és Belgium vesznek részt az értekezletet később esetleg nagyobb európai értekezlettel szűkítik ki. Ha viszont Lengyelországot meghívják a loarnói tanácskozásra, akkor a franciák számára lehetséges kizárni onnan Szovjet-Oroszországot és ebben az esetben a párizsi kormány, hír szerint, ragaszkodik a kisantant meghívásához is. A másik nehézség a franciák részére Belgiumnak az az állítólagos terve, hogy határai biztosítását kéri, de ezzel szemben, régi semlegességi helyzetének megfelelően, nem akar a maga részéről is kötelezettséget vállalni, hogy a francia határok megtámadása esetén résztvesz a védelemben. Ez a francia határvédelmi rendszer megváltoztatására kényszerítette Párizst, francia részről tehát élénk ellenzésre találma minden ilyen belga terv.

Másik rendkívül érdekességű eseménye a népszövetségi tárgyalásoknak a danzigi mandátum átruházása ügyében hozandó határozat, mely szerint a Népszövetség danzigi mandátumát Lengyelországra ruháznák át.

Ezzel kapcsolatban a lengyel lapok genfi tudósítói úgy magyarázzák a Népszövetség által Lengyelországnak Danzig feletti adandó mandátumát, min' annak mind fokozottabb megértése biztanyítékát, hogy milyen szerepet illejt meg Lengyelországot a Balti-tenger vidékén.

Leon Blum és Antonescu tárgyalásai.

Genf, október 3. (Rador.) Victor Antonescu tegnap délután felkereste Leon Blum francia miniszterelnököt, akivel egy órán át igen szívélyes modorban tárgyalt. Szóba kerültek a francia-román együttműködés lehetőségének őszinte és megingathatatlan módzatai minden téren, valamint a kisantant és Franciaország közti szoros kapcsolatokról is. Ill. ékes körök kiemelik, hogy Leon Blum és Antonescu között a legteljesebb egyetértés volt megállapítható. Blum kifejezésre juttatta a francia kormány különleges érdeklődését Románia iránt Blum hangoztatta azt is, hogy kormánya teljes mértékben magáévá teszi Románia érdekeit.

Tegnap délelőtt Blum Victor Badulescuval tárgyalt a folyamatban lévő francia-román pénzügyi tárgyalásokról.

Genf, október 3. (Rador.) Blum ma Beck lengyel külügyminiszterrel és Osuski cseh-szlovák főmegbízottal tárgyalt. Este visszautazik Párizsba.

Egyidejű genfi jelentés szerint. Leon Blummal való tárgyalásai után tegnap Victor Antonescu dezszenre Litvinov vendége volt. Beck lengyel és Westmann svéd külügyminiszterekkel együtt. Ma délelőtt Beck látogatást tesz Antonescunál.

Egyes külföldi sajtóorgánumban, így a párizsi „Matin”-ban az a szenzációs híradás látott napvilágot, hogy Litvinov szovjetorszo-

szógi népbiztos megbukottak tekinthető és helyét Potemkin párizsi követ veszi át. Litvinov bukása a Szovjet-Oroszországban folyó belső vitákkal állana kapcsolatban. A hír megerősítésre szorul.

Az elmúlt napok népszövetségi eseményei

közé tartozik, hogy a francia delegáció helyes intervenciójára sikerült feléleszteni halott porából a leszerelési konferenciát. Eme intervenció eredményeképpen tegnap összeült a Népszövetség lefegyverkezési bizottsága, de munkálatait elnapolta.

Ujabb éhségmors London ellen

Edinburghból és Glasgowból 700 munkás indult Londonba, hogy az új munkanélkülségi törvények ellen tiltakozzon

London, október 3. (Rador.) Az angol munkanélküliek újabb éhségmorsot intéznek London ellen. Háromszáz ember indult el Edinburghból, másik 400 pedig Glasgowból. Mindkettő a munkanélküli törvények új ren-

delkezései ellen tiltakozik. Mindkét menetet mozgókonyhák, cipészek és szabók kísérik, akiket a mars közben előálló elkerülhetetlen szükségletei kielégítése céljából visznek magukkal.

A Sátánsziget foglya

WARNER BAXTER és GLORIA STUART németül beszélő világláger. Nagyobb, jobb, izgalmasabb, mint ahogy képzeled!

Vasárnap délelőtt 11.20 órakor olcsó matinéelőadás.

Közös kiáltványban a sztrájk és a terror belejézésére szólították fel az arab uralkodók a palesztinai arabokat

A sztrájk rövides belejézése várható a kiáltványtól. Elkészült az angol haderők palesztinai haditerve

Jeruzsálem, október 3. Mint lapunk más helyén közzétük, az arab sztrájkbizottság azzal a kéréssel fordult a környező arab államok uralkodóihoz, intézzenek közös kiáltványt a palesztinai arabokhoz, felszólítva őket a sztrájk és a terror befejezéséhez. A palesztinai arab vezetők ezt az utat azért választják, hogy a teljesen eredménytelennek bizonyult hathónapos harc következményei alól valamiképpen kivonhassák magukat. Mint szükségpontra várt felhívás már meg is jelent. A közös kiáltványt Ibn Szaud, Hedzsasz királya, Ghazi iraki király, a jemeni imám és Abdullah transzjordániai emír irták alá. A kiáltvány arra kéri az arabokat,

szüntessék le a sztrájkot és kiléngéseket, hogy ezzel lehetségessé tegyék az angol vizsgálóbizottság munkáját, mert csak az Anglia által javasolt eljárású módozat nem érinti egyik fél tekintélyét sem.

Az arab királyoknak ez a felhívása nagyfontosságú lehet a palesztinai arab mozgalom további sorsára. Arab körökben is a sztrájk azonnali megszüntetését várják a kiáltványtól, ami kétségkívül az ország békéje felé fog vezetni. Nem lehet azonban tudni, hogy az arabok között egyre jobban kiéleződő ellentétek milyen méretekben fognak kibontakozni.

A sztrájk megszüntetése a főmufti vereségét jelentené a mérsékeltbb álláspontot képviselő arab vezérekkel szemben

és mint ahogy az a multban is már nem egyszer történt meg, az arab „antiimperialisták” közül számosan fogják újra az angol hatóságok védelmét kérni a zsidóellenes jelszavakkal felhívott, ígérettel traktált és ismételtelen becsapott arab tömegekkel szemben, melyek ma már négyezer főnyi terrorcsapat

garázdálkodásaitól rettegnek. A terrorcsapatok közeli leszerelése is küszöbön áll már. Lapunk belsejében részletesen beszámoltunk arról is, hogy

a sztrájk esetleges befejezése nem jelenti azt, hogy a hadiállapot kihirdetésére nem lesz szükség.

Az esti órákban érkezett jeruzsálemi távirat szerint az angol haderők elkészítették már haditerveiket a terrorbandák megfékezésére. A csapatokat két vidékre osztják be és pedig oda, ahol az arabok a legtöbb támadást intézték. Amikor a bandákat jelezni fogják, szikratávíróállomások továbbítják azonnal a híreket a katonai állomásokhoz és ezek gyorsan megtehetik a szükséges intézkedéseket. A csapatok egyébként utasított kaptak arra, hogy minden hadműveletet be kell fejezni. Eddig ugyanis az angol katonaság azt a rendszert követte, hogy a támadások visszaverése után menekülni engedte a megtizedelt terrorcsapatot. A jövőben a csapatok teljes katonai műveleteket fognak véghezvinni a terrorbandákkal szemben.

Jeruzsálem, október 3. Egy arab csoport az óvárosban angol rendőrállomást támadott meg. Egy rendőr halálosan megsebesült.

— Az amerikai kormány semlegességi szerződéstervezetet terjesztett a délamerikai államokhoz. Washingtonból jelentik: Az amerikai kormány szerződéstervezetet terjesztett a délamerikai államokhoz, amelynek értelmében Latin Amerika összes államai köteleznék magukat a semlegességi törvény betartására. A javaslat kötelezné az amerikai államokat, felmerülő viszonyaikat oldják meg békés úton. A hadviselő államok számára tilos fegyvereket és municiót szállítani.

Felhívás a zsidó kisiparosokhoz és segédekhez

Az Országos Zsidópárt eljött és eljövendő tagozata ezúton is felhívást intéz az önállóan dolgozó kisiparosokhoz és segédekhez, hogy az új ipartörvény 193. szakaszának értelmében legkésőbb f. év október hó 30-ig kérését adjanak be a helyi Munkakamarához iparigazolványuk és munkakönyvük kicserélésére iránt. Akik ezen terminust elmulasztják, szerzett jogukat elvesztik és teljes mértékben az új törvény rendelkezései alá fognak esni. Kihangsúlyozzuk, hogy fenti kéréseket azon iparosoknak is be kell nyújtaniuk, akik egy egyszerű kérés már beadták, mivel most már az eredeti iratokat, valamint 2 drb. 6/9 nagyságú fényképet is csatolni kell. A kérésekhez csatolni kell a Casa Cereala-hoz befizetett 50 lejről szóló nyugtát is.

Fenti kérések alapján a Munkakamara mesterkönyvet és munkakönyvet bocsájt ki. A mesterkönyvvel rendelkezők önállóan üzemelhetnek iparukat, miután új iparigazolványukat is kiváltották (brevet de meserie). A régi igazolványok benyújtásakor egyelőre egy ideiglenes engedélyt kapnak.

Bővebb felvilágosításokkal a Zsidópárt Str. Saguna 7. sz. alatti Jogvédő Irodája szolgál, ahol a kéréseket is díjmentesen elkészítik. Hivatalos óra dében fél 1-től, fél 2-ig.

Az Országos Zsidópárt eljött és eljövendő tagozata.

— Fey őrnagyot, volt osztrák helyettes kancellárt kizárták a Heimatschutz-szervezetből. Belsőből jelentik: Fey őrnagy, volt helyettes kancellárt kizárták a Heimatschutz-szervezetből, Lahr őrnagy helyettes bécsi polgarimesterrel együtt. Mindkettőjüket azzal gyanúsították, hogy Dollfus meggyilkolása alkalmával kétértelmű magatartást tanúsítottak.

— Rövid hírek mindenünnen. A Kashima Maru nevű japán hajó elsüllyedt. Dél-Korea partvidékén. Hatvan utasa és négy matróza vízbe fullt, csupán 8 ember vergődött partra. — Ma nyílt meg a Varsó—Athén közötti légihidjárt. — Harry Baur, az ismert filmszínész egy barátjával együtt autóbalesetet szenvedett Versailles közelében. Állapota nem életveszélyes. — A Daily Telegraph rámutat arra, hogy a háború óta az angol haditengerészeti építőműhelyekben nem uralkodott olyan lázas tevékenység, mint most.

A repülőbélyegilleték leróvása. A repülés országos-alapjáról szóló törvény 3. szakasza előírja, hogy a repülőbélyegilleték 10 ezer lej bélyegérték erejéig bélyegjegyekben, vagy bélyeg-úrlapok felhasználása által róvassék le. Dacára ennek a számlák utáni 0.1 százalék bélyegilleték leróváását, a pénzügyi közegek sok esetben a fenti értékhatáron alul is, készpénzben kívánták. Most a pénzügyminisztérium elrendelte, hogy a készpénzbeni leróvást csak a 10 ezer lej bélyegértéken felül követeljék.

Semmitőszéki döntés a kereskedelmi vállalatok pótadója ügyében. Érdekes adóügyi kérdés kerül közelebről elődtésre a Casatia egyesített tanácsa elé. A Casatiának arról kell döntenie, hogy a kereskedők által fizetendő pótadó mindenképpen arányban kell-e legyen a rendes kereskedelmi adóval, vagy pedig attól függetlenül vehető ki. A bucuerezi tábla egy konkrét eset kapcsán azt a döntést hozta, hogy a pótadó független a kereskedelmi adótól. Ezzel szemben a pénzügyminisztérium azon a nézetben van, hogy miután a pótadó is progresszív és a vállalatot alapítókéje és a tiszta nyereség közötti arányt követi, a pótadó a kereskedelmi adóval arányban kell álljon. A Casatia döntéséig a minisztérium álláspontja marad érvényben.

A forgalmi adó alapja. A pénzügyminisztérium legutóbbi 190.313—1936. számú rendeletével, melyet teljes egészében jelen körlevélünkhez csatolunk, megismétli a múlt évi 89.796—1935 szám alatt kiadott rendeletben foglalt törvény értelmességét, mely szerint a forgalmi adó a számla teljes értéke után fizetendő, beleértve a külön kiintézetett szállítási költségeket, bélyegilletékeket, magát a forgalmi adót és egyéb esetleges költségeket is. Nem ismeri el továbbá az utólagos elszámolások alkalmával engedélyezett rabottok és árendémények forgalmi adó mentességét, illetve az azok után már befizetett forgalmi adóknak későbbi tartozásokba való betudását.

RENZURAT

10. Telefon: 8.
Művelet 110.
Érték 600. egész
Érték: Havonta
Érték 12. egész
Érték díjazás
KELET az er
Érték egyelőre
Érték díjazás
Érték díjazás

A fasizmus fekete vasa

Ha a tegnapi szük alapul s alakulásának iránján némi joggal jósoltat, hogy a gati demokratik re nem sok idő múlva...

A Blum-kormány pozíciója úgy becsülhető, hogy az országban megérkezett a francia-Lengyelország és a szövetségi Lengyelország és a francia-erdőszerágorzatja.

Archimbaud, a tegnapi beszédében hűségét a marsallai a munkásoknak a kiegyezésre, amelyet Párizsban tárgyalással verték...

Londonban egy ültözött meg Moskva, sőt az East Endon ültözött gánokkal a becs...

Aarchimbaud már minden könnnyen Hitler elcsész Európát, ország, illetőleg zik, tulajdonképp pa békéjét akarj képtelenné tenni tehát teljes egész ják tartani.

Eképpén a tegnapokban — a napjának mondái határozott...

A vaidisták

Közeli kormány Vaida Sándor kezdek.

Ez az offenzív nyokban és kültat törté a nu...

Az eredmények radtak el.

Igy például a Muscelmegeben ban is két-két ni, Vaida Sándor uralkodó és Clu alatt megjelent...

A négy muscel pen elegendő a hetilap már két lent ebben az i...

Ez a lap ugy vezetett be a p Tamadja a n cípesa Heana k...

Utóbbiakat, a dólzat együtt sz kisse és szerütle...

Az Offenzíva kodik: iskolára reskedőnek és penze. A Pri csaknem kizáro mindenféle luxu...

Ezt a két pé annak illusztrál ság hatalmas természetes is, meg az iskola...